68-07

Akbaba

Mecliste bir milletvekili, «Türkler, silâhı saat gibi kullanır.» dedi. — Gazeteler —
— Bu ne, ulan?..
— Heç... Biri cep saati, biri de duvar saati!

1968 Yılı Ümit Yılıdır

17 MİLYON

Bir yılda 17 Milyon lira ikramiye... Evet... İş Bankası bu yıl tasarruf sahiplerine tam 17 Milyon lira dağıtıyor. Ümit yılında ümitlerinizin gerçekleşmesi için İş Bankasında mutlaka hesap açtırınız. Daha fazla kazanma şansına sahip olmak isterseniz tasarruflarınızın tamamını İş Bankasında toplamanızı tavsiye ederiz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

PARANIZIN... İSTİKBALİNİZİN EMNİYETİDİR

(Yeni Ajans : 0368 — 24)

Akbaba

Yıl: 46 Cilt: 14 Sayı: 7 * Kurucusu: Yusuf Ziya ORTAÇ * 7 Şubat 1968

Saç - Sakal - Bıyık ve İnanç!..

AKDENİZİN incisi Fethiye'de olan biteni şimdiye kadar çoktan duymuş olmalısınız. Olayın hem acıklı hem gülünçlü yanları var. Duymayanlara duyurmak için bir kere de biz anlatalım:

Geçen pazartesi günü Nurculuğun Yakubî koluna mensup kırk kadar vatandaş çevre köylerden Fethiye'ye mahkeme için inmişler. Tütün piyasası açıldığı için şehrin sokakları, meydanları kalabalıkmış. Hayli hararetli bir gün yaşanıyormuş. Uzun saçlı, uzun sakallı Nurculara ilk önce tuhaf tuhaf bakan Fethiyeliler, yavaş yavaş çemberi sıklaştırmaya başlamışlar. Nurcular başlarına bir şeyler geleceğini anladıklarından, sıyrılıp sıvışmak istemişler aradan...

İşte o zaman bir kovalamaca başlamış.

Sultanahmet parkında avare avare dolaşan Bitnik'lere benzeyen Nurcular kaçar, Fethiyeliler de kovalarlarmış... Uzun kovalamaca ve boğuşma sonunda yakalamışlar Nurcu Bitnik'lerini...

— Bre ne istersiniz bizden?

— Saçlarınızı keseceğiz.

— Aman etmeyin, eylemeyin!..

Didişme, itişme, kapışma, atışma sonunda Nurcu Bitniklerinden bazıları yaralanmış, karşı koyma fayda vermemiş. Hazretleri soktukları gibi berber dükkânlarına, Fethiyeliler, vurmuşlar makineyi saçlarına...

Zavallı Nurcu Bitnikleri arasından bu hengâmede yaralanan, hastahaneye kaldırılanlar olmuş. Saçları kesilenler de efsanedeki Samson gibi bütün neteslerini tüketmişcesine kös kös yürüyüp gitmişler.

Hikâye bu!...

Akbaba'nın sevgili okuyucuları bilirler ki, biz Nurculuk gibi garip akımları tutmayız. Nurculuğun inançlar dışı bir siyasî akım haline geldiğinden de haberimiz vardır. Yirminci yüzyılda böylesine gerici oyunlarını politika sahnesine koymak isteyenlerin Türkiye'ye yarar değil, zarar vereceklerini tahmin etmek için azıcık sağduyu sahibi olmak yeterlidir.

Ama bütün bunlara rağmen, Fethiye meydanlarında oynanan kovalamacayı ve ardından gelen traş faslını beğenmediğimizi söylemek isteriz.

Sevgili Fethiyeliler, Nurcu Bitniklerinin uzun saçlarını kesmişlerdir, ama kafalarının içini değiştirebilmişler midir?

Kesilen saç sakal büyür. Önemli değildir bu soy değişiklikler... Bir insan sakal koyverebilir, bıyık bırakır, saçını aslan yelesi gibi omuzlarına dağıtır; ya da usturayla traş eder başını, her sabah sinekkaydı olur.

Bunlar yalnız ve yalnız dış görünüşlerdir. Esas mesele dış görünüşte değil kafanın içindedir.

Acaba kafanın içi ne âlemdedir?

Nurcu Bitniklerin saçlarına makas vurur vurmaz fikirleri değişmiş midir?

Eğer böyle olsa ne kadar kolaylaşırdı işlerimiz!

Yakala hazreti, oturt berberin önüne, ver emri:

— Saç - sakal - bıyık!...

Onbeş dakika sonra çıksın kapıdan istediğin biçimde bir vatandaş.

Ne yazık ki olmuyor böyle... Şapka devrimini kırk yıl önce yaptık, ama kafaların içini değiştiremedik. Tekkeleri, tarikatları, zâviyeleri kırk yıl önce kapattık, ama Nurculuk, Ticanilik, Süleymancılık ve sairecilik gırla...

Fethiye'de saçları traş edilen vatandaşlara zor kullanılmıştır, yasa dışı işlem yapılmıştır, üstelik bu yasa dışı işlem bir işe yaramamıştır. Şimdi eğer bu usul âdet haline gelse, vatandaşlar birbirlerine girerler. Bileğine kuvvetli olan, gözü kesen, hoşuna gitmeyen vatandaşı yakasından yapıştığı gibi berber koltuğuna sürükleyecek:

— Bıyığını beğenmedim beyin! Parası benden, az kısaltıver! Saçı da fazla uzamış, kırpıver!

Olur mu?

İş giderek azıtsa ve çarşaf giyen hanımların çarşaflarını makaslamak, mini etek giyenlerin bacaklarına çuval sarmak, at kuyruğu yapan genç kızların kuyruğunu kesmek moda haline girse, sonunda kendimiz de hoşlanmayız bu işten...

Bizim dâvamız giyim kuşam görünüşünün çok ötesinde bir derin dâva... Bir büyük dâva... Yarısından çoğu okuma yazma bilmez ve okul yüzü görmez bir toplumun üyeleri olmak ıstırabındayız. Saç kesmekle, bıyık kırpmakla çözümlenecek iş değil bu! Okul yapmak, öğretmen yetiştirmek, iktisadi kalkınmayı başarmak gücü bu!

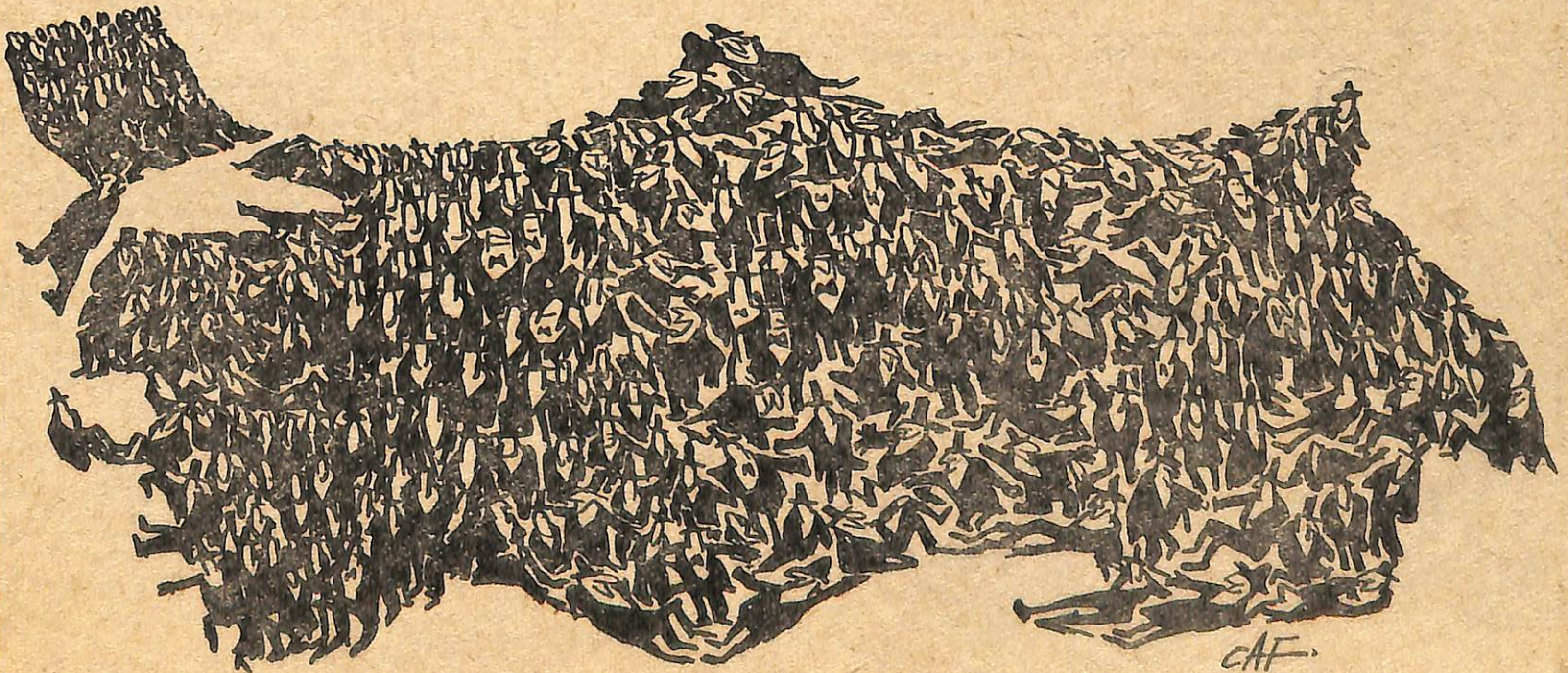
Akdenizin incisi Fethiye, Türkiye'nin bir güzelim köşesidir, ama o köşede Nurculuğun berber traşı ile ortadan kalkacağını sananların bulunması bizi şaşırttı.

Bizim politikacılar nutuk kürsülerinde seçmen vatandaşı traş ettikçe memleketin kalkınacağını zannederler, anlaşılan bazı vatandaşlar da berber koltuğunda saç traş etmekle Nurculuğun ortadan kalkacağını umut etmişler...

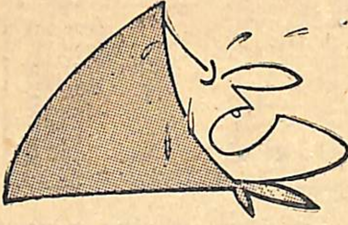
İkisi de boş hayâl ve yanlış iş.

AKBABA

İnönü, Türkiye'yi karanlık görüyor. — Gazeteler —

Yazısız

Ağlaşmanın tadı başka

AZİZ NESİN

FAZİLET hanıma gelen telgrafı postacıdan gelini almıştı. Telgrafın kimden geldiğini bilmiyordu ama tahmin ediyordu. Her halde kaynanasının en yakın arkadaşı Rezzan hanımdan gelmiş olabilirdi. Verse telgrafı, kaynanası yine ağlayacak bir neden bulur, ağlamaya başlardı. Rezzan hanımdan on gün kadar önce mektup geldiği zaman da, daha zarfı açmadan ağlamaya başlamış, mektubu okurken sel gibi gözyaşı akıtmıştı. Telgrafı kaynanasına verip vermemekte bir süre ikircimli kaldıktan sonra, kocasına danışmaya karar verdi. İş yerine telefon edip, kocasına, telgraf geldiğini söyledi. Kocası:

— Aman, sakın telgrafı anneme verme... dedi

— Vermedim tabii...

— Rezzan hanımdan mı geliyor?

— Her halde...

— Aç oku bakalım, ne yazıyor?

— Telgrafını açtığımızı anlarsa?

— Ne yapalım, öğrenmek zorundayız... Belli olmıyacak gibi aç, oku...

Genç kadın, telgrafı açtı, kocasına telefonda okudu:

«Mektubunuzu aldığımdan beri ağlıyorum. Sizi bekliyorum, rica ederim, hemen geliniz. Kardeşiniz Rezzan.»

Rezzan Teyzenin, annesini niçin çağırdığını biliyordu; iki yaşlı kadının her şeyi bahane edip hiç durmadan yalnız başlarına ağladıkları yetmiyor, karşılıklı ağlaşmak istiyorlardı. Bu iki kadın yanyana geldiler mi, ortada ağlanacak hiç, ama hiçbir neden yokken, en olmayacak ağlama bahaneleri icat ederek durmadan ağlarlardı. Yalnızken de ağlıyorlardı, ama ikisi birlikte oluncu, gözyaşları hiç dinmiyordu.

Karısına:

— Ben gelince veririz telgrafını.. Rezzan hanımın oğluyla bir konuşayım da... Bugün hiç ağladı mı?

— Ağlamaz olur mu, ağladı ya... Benim, görebildiğim üç kere ağladı. Sen işe gittikten sonra, kahvesini götürdüm odasına, verdim. «Eksik olma kızım» deyip ağlamaya başladı. «Niçin ağlıyorsunuz anneciğim?» dedim, «Nasıl ağlamam a kızım, o kadar iyisin ki, Allah razı olsun, bana hizmet ettikçe gözlerim yaşarıyor» dedi. Öğleye doğru, bizim kedi, yavrusuyla oynuyordu, onlara bakıp ağlamaya başladı. «Böyle ağlaya ağlaya kendinizi bitiriyorsunuz anneciğim» dedim. Oynaşan kedileri görünce, yirmi yıl önceki kedisini hatırlamış, ona ağlıyormuş. Öğle namazını kıldıktan sonra dua ederken de ağlıyordu ama, neden ağladığını bilmiyorum. Benim gördüğüm bu kadar ama, odasında yine ağlamıştır kendi kendine...

Rezzan hanımla Fazilet hanım, kocaları yıllar önce ölmüş iki dul kadındı. Çok anlaşmış iki uzak akraba ve eski arkadaştılar. Eski İstanbul ailesinden gelen bu iki hanımefendinin hiçbir sıkıntıları olmaması gerekirdi, yoktu da... Zengin değillerdi, ama bir geçim sıkıntıları da yoktu. Fazilet hanımın oğlu mühendis, Rezzan hanımın damadı da yüksek bir memurdu. Biri gelininden, öbürü damadından çok memnundu. Yine de bu iki hanımefendi, günde beş-on sefer ağlamazlarsa yapamazlardı. Kendi kendilerine ağlamakla yetinmezler, en geç iki ayda bir, birbirlerine konuk giderek, karşılıklı ağlarlardı. Fazilet hanım, İstanbul'un bir ucunda, Yeşilköy'de, Rezzan hanım öbür ucunda, Pendik'te oturuyordu. Ama onlar, birbirlerine üç ya da dört günlüğüne konuk giderlerken, sanki Amerika gezisi için yolculuğa çıkıyormuş gibi hazırlanırlardı.

Akşam oğlu eve gelince, Fazilet hanımı, salondaki bir saksı önünde ağlar buldu. Biraz kızgın, ama yine de saygılı:

— Yine ne var anne, niçin ağlıyorsunuz? dedi.

Fazilet hanım, saksıdaki bitkinin yeni sürmüş filizini gösterdi:

— Şuna bak oğlum, Allahın hikmeti işte... Bak, nasıl da sürmüş! dedi.

— Canım, bunda ağlayacak ne var yani?... Bütün otlar, çiçekler, bitkiler büyür, sürer, filiz verir...

Oğlunun bu anlayışsızlığına içerledi, odasına kapandı.

Genç kadın, kocasına:

— Niçin öyle söyledin, kalbi kırıldı işte... Şimdi odasında ağlıyordur, dedi.

Genç kadın, evliliğinin ilk günlerinde, kaynanasının kendisi yüzünden, bu evliliği istemediği için ağladığını sanıyor, çok tedirgin oluyordu. Ama zamanla, Fazilet hanımın vara yoğa, her şeye ağladığını gördü. Olacak şey değildi ama, olmuştu işte, kaynanasını çok seviyordu, çok iyi kadındı. Dört yıllık evliliğinde, bir günden bir güne ona kaynanalık yapmamıştı. Ne yapıyorsa hep kendine yapıyor, durmadan gözyaşı döküyordu.

Fazilet hanım da Rezzan hanım gibi, çok zayıf, kansız, çelimsiz, yaşlandıkça küçülüp kurumuştu. Oğlu, bu küçümencik insan kurusuna baktıkça, onun annesi olduğuna, kendisini nasıl doğurduğuna şaşardı.

Her iki yaşlı kadında da birçok hastalıklar olduğu için, doktorlar, sinirlenmemelerini, üzülmemelerini söylüyorlardı.

Havayı yumuşatarak, Rezzan hanımdan gelen telgrafı annesine verdi. Fazilet hanım, daha telgrafı eline almadan:

— Ah kardeşim, hakikatli kardeşim Rezzan'cım... diye ağlamaya başladı.

— Anne, ağlayacak ne var, yine tansiyonun yükselecek... Ağlama ne olur...

Fazilet hanımın yol hazırlığı iki gün sürdü. Bohçasına, geceliğini, terliklerini, orda gerekecek her şeyini koydu. Gelini, bu büyük bohçayı bir bavula yerleştirdi. Bir cumartesi öğleden sonra, oğlu, Fazilet hanımı, Rezzan hanımın Pendik'teki evine götürdü. İki yaşlı kadın daha birbirini görür görmez ağlaşmaya başladılar. Ağlayıp kucaklaştılar, kucaklaşıp ağlaştılar. Gözyaşlarını başörtüsünün ucuna silen Rezzan hanımın ilk sözü:

— Ooh, kana kana ağladım da ferahladım... Çoktan beri böyle rahat ağlamamıştım... Ah ne iyi yaptın da geldin kardeşim... demek oldu.

Fazilet hanım, bu içli özlemden çok duygulandığı için, daha çok ağlamaya başladı.

Rezzan hanımın kızı:

— Aman anne, dedi, senin ağlamadığın zaman var mı?...

— Olsun... O başka... Fazilet'çiğimle ağlaşmak daha başka...

İki yaşlı kadın, başbaşa kalıp ağlaşmak için bir odaya çekilince, Rezzan hanımın damadı, Fazilet hanımın oğluna:

— Niçin telgraf çekip annenizi çağırdı, biliyor musunuz? dedi. Burdaki sinemada çok acıklı bir film varmış da, duymuş, yalnız başına ağlamak istemedi...

Sonra, bu iki yaşlı kadına oynıyacağı oyunu anlattı. Başka bir sinemada da çok komik bir film oynuyordu. Acıklı film diye, onları, bu komik filmin oynayacağı sinemaya götürecekti.

Pazartesi günü de, oynadığı oyunun sonucunu telefonda anlattı Fazilet hanımın oğluna. İkisi de, acıklı film görüp gözyaşı dökmeye öyle hazırlanmışlardı ki, daha sinema kapısından girerken ağlamaya başlamışlardı. Film başlamış, bütün seyirciler kahkahalarla gülerken, onlar, iç çeke çeke ağlıyor, gülenlerin de duygusuzluğuna, anlayışsızlığına kızıyorlardı.

Oynanan oyun boşunaydı, sökmemişti. Komik bir filme götürüp onları biraz güldürmek istemiş, ama bunu başaramamıştı.

Her buluşmalarının sonunda olduğu gibi, iki kadın, biraz kırgın ayrıldılar birbirlerinden. Ama yine her zaman olduğu gibi, kırgınlıklarını açıkça belli etmediler. Onların birbirlerine kırgınlıkları, hangisinin daha çok ağladığı üstüne anlaşamamalarından çıkardı.

— Ah kardeş, öyle ağladım, öyle ağladım ki, iki mendil ıslattım...

— Ya ben? İyi ki yanıma çokça mendil almışım da... Ağlamaktan üç mendil sırılsıklam oldu...

— Üç mendil mi? Daha neler... Ama sizin mendilleriniz küçücük... Ben gözüyaşlı bir kadın olduğumdan büyük mendil kullanırım...

Kendi aralarında gizli bir ağlama yarışması vardı. Her buluşmalarının sonunda olduğu gibi, ağlama yarışmasını hangisinin kazandığı üzerinde anlaşamadıkları için biraz kırgın ayrıldılar. Ama yine ayrılmaları, her zaman olduğu gibi, büyük yas gösterisi içinde oldu. Birbirlerine sarılıp sarılıp, kucaklaşıp kucaklaşıp ağladılar. Fazilet hanım, sanki İstanbul'un içinde bir yere değil de, öbür dünyaya gidiyordu. Sevgili arkadaşının ardından, Rezzan hanım, sokak kapısından sokağa, bir kova su döktü; çabuk kavuşmaları için hep böyle yaparlardı.

Arkadaşı gittikten sonra, Rezzan hanım günlerce, ayrılığın acısıyla gözyaşları döktü. Kızı da, damadı da, annelerini ağlatmamak için ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Kızı:

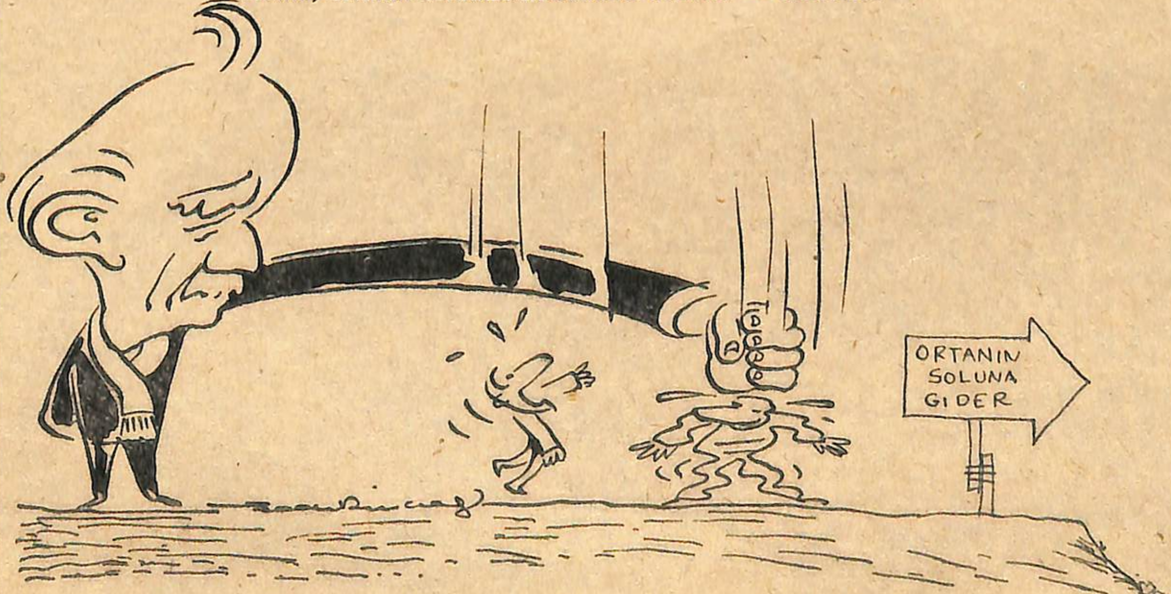
— Anneciğim, zayıflıyorsunuz gittikçe, ne olur, ağlamayın... diye yalvarıyordu.

Damadı, bir insanda bu kadar gözyaşı olabileceğine şaşıp şaşıp kalıyordu. Bir insan bu kadar çok ağlarsa, elbette zayıflar... Rezzan hanımın niçin her gün küçülüp kuruduğu açıktı, ağlaya ağlaya tüm gözyaşı olup eriyip yok olacaktı.

İki yaşlı kadın da ağlamaktan kupkuru kaldıkları halde, nerelerinden bulup gözyaşı çıkarıyorlar da, hâlâ ağlıyorlardı?

Fazilet hanım arkadaşına, «Kardeşim, galiba sizin kalbinizi kırdım istemiyerek... Şimdi, pişmanlık gözyaşları dökerek bu mektubumu ya-

İnönü, ortanın solunun hududunu belirtti. — Gazeteler —

İnönü — Hadi canım sen de! Ortanın solu dedikse!...

zıyorum.» diye bir mektup yazdı ve onun birkaç gün için konuğu olmasını rica etti.

Rezzan hanım cevabında, asıl kendisinin onun kalbini kırmış olabileceğini, bu yüzden mektubunu gözyaşlarıyla ıslattığını, yakında ziyaretine geleceğini bildiren cevabını gönderdi. Mektubundan üç gün sonra da, kızı ve damadıyla birlikte, Fazilet hanımın evine geldi. Yine kucaklaşmalar, öpüşmeler ve ağlaşmalar...

Ağlayacak bir konu bulamazlarsa birbirlerine acıklı anılarını anlatarak yine ağlıyorlardı.

İki aile, akşam yemeğini birlikte yiyorlardı. Yemeğin neşeli geçmesi, yaşlı kadınların ağlamamaları için ellerinden geleni yapıyorlardı. Rezzan hanım:

— Elinize sağlık kızım, karnıyarık'ı çok güzel yapmışsınız... diye Fazilet hanımın gelinine iltifat ederken ağlamaya başladı.

Kızı:

— Evet, pek güzel olmuş ama, bunda ağlayacak ne var anneciğim? dedi.

Yaşlı kadın:

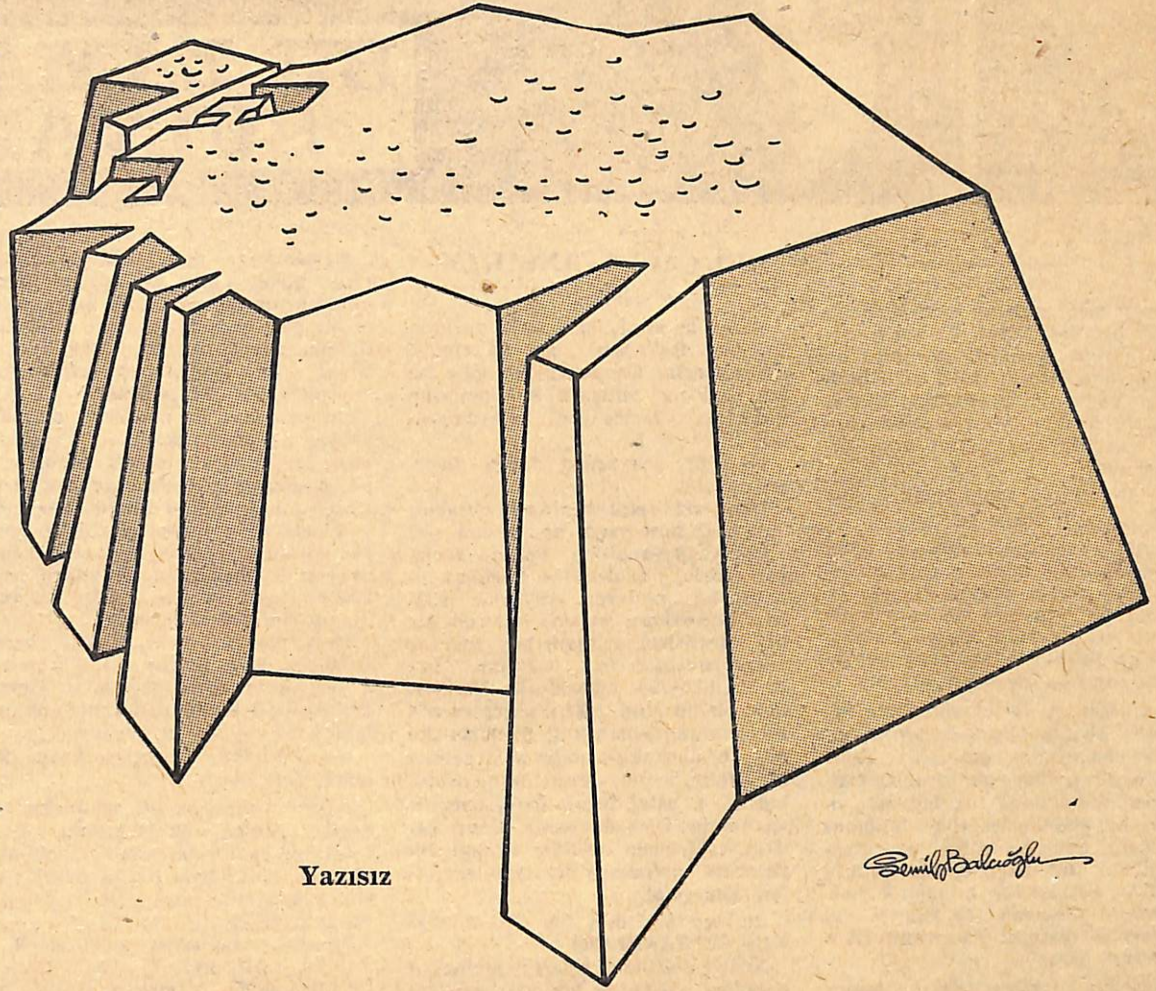
— Hiç, dedi, birden babanı hatırladım da... Rahmetli, karnıyarığı çok severdi de...

Fazilet hanımın gelini, karnıyarık pişirmekle, elinde olmadan eski bir anısının canlanması yüzünden Rezzan hanımı ağlattığına üzülmüştü. Ama ne o? Kaynanası da ağlıyordu. Oğlu, biraz çıkışır gibi sertçe:

— Peki, ya sen niçin ağlıyorsun anne? dedi.

— Hiç oğlum... Baban karnıyarığı hiç sevmezdi de, şimdi birden rahmetliyi hatırlayıverdim...

Ne söylense, ne yapılsa, ya bir anı çağrışımıyla, ya gelecek günlerin bilinmez acılarını tasarlayarak ağlıyorlardı.

— 530 tane baraj kurulacak. —

Yazısız

Yemekten sonra kahvelerini içiyorlardı. Rezzan hanımın kızıyla damadı, Fazilet hanımın oğluyla gelini, ard arda çok neşeli olaylar, fıkralar anlatarak, iki yaşlı kadının ağlaşmalarını önlemek istiyorlardı. Zaten neşeli, güleç yüzlü insanlardı. Anlatıyor ve kahkahalarla gülüyorlardı. Anlattıkları, çok komik şeylerdi. İki yaşlı kadın da gülümsüyorlardı. Derken, ağlamaya başladılar...

— Yine ne oldu anne?

— Bir şey yok oğlum, eski günleri hatırladım da...

Öbür yaşlı kadın:

— Evet, dedi, eski neşeli günlerimizi hatırlayınca... Eskiden ne gülerdik, ne gülerdik...

En eğlendirici sözlerde, olaylarda bile bir ağlama bahanesi buluyorlardı.

Bu kadar ağlaştıkları yetmezmiş gibi, ertesi akşam Fazilet hanım sevgili arkadaşını, çok acıklı olduğunu duyduğu bir piyese götürdü. Ağlamaktan ikisinin de gözleri şişmiş ve kızarmıştı. Ama ağlamaya bir türlü doyamadıkları için daha ertesi gün, camide ünlü bir hocanın va'zını dinlemeye gittiler. Türbeleri ziyaret ettiler. Ayrılırlarken iki kadın yine kimin daha çok gözyaşı döktüğü üzerine küçük bir tartışmaya girdiklerinden birbirlerine biraz kırgındılar. Bu kırgınlık, gözyaşları içinde kucaklaşarak öpüşmelerine engel değildi.

Fazilet hanım da, Rezzan hanım da günden güne zayıflıyor, kuruyor, küçülüyorlardı, ikisinin de tansiyonu yükselmiş, sağlıkları büsbütün bozulmuştu. Doktorlar, ikisine de ilâçlar vermiş, her ne olursa olsun, sinirlenmemeleri, üzülmemeleri gerektiğini söylemişlerdi. Durum böyle olunca, onları yanyana getirmemeye karar verdiler. Kendi kendilerine o uzun yolu göze alıp birbirlerine gidemezlerdi.

Bu karar uzun zaman uygulanamadı. Çünkü iki yaşlı kadın da, yalvarıp yakarmaya, birbirlerini göremedikleri için daha çok ağlamaya başlamışlardı.

Kızı, Rezzan hanıma:

— Olura olmaza, her şeye kendi kendine de ağlayıp duruyorsun işte... Ne diye ille de Fazilet hanımla ağlamak istiyorsun anne? diye sordu.

Bu anlayışsızlığa pek şaşan Rezzan hanım:

— A kızım, dedi, yalnız ağlamanın tadı olur mu hiç? İnsan, kendi kendine de konuşur ama, yine de ille konuşacak birini arar... Ağlamak başka, ağlaşmak başka...

İki ailenin genç kuşağı, aralarında anlaştılar. İki yaşlı hanımefendiyi birbirleriyle görüştüreceklerdi ama, daha önce onlardan söz alacaklardı; ağlaşmaları yasaktı, ağlaşmazlarsa birbirlerine gidip gelebileceklerdi.

İkisi de söz verdi. Kendilerini tutup, ağlamıyacaklardı.

Rezzan hanım, kızı ve damadıyla Fazilet hanımların evine geldi. Gençler de, onlara, ağlamaları için hiç bir bahane vermemeye çalışacaklardı.

İki yaşlı hanımefendi karşılaştılar, sarıldılar, kucaklaştılar, ama hayret, ikisi de ağlamıyordu. Demek ağlamadan da durabiliyorlardı. Yalnız, Rezzan hanımın dudakları titriyordu. Fazilet hanımın, ağlamamak için kendisini tutan bir çocuğunki gibi çenesi büzülmüştü.

Evet, ağlamıyorlardı, ama konuşmuyorlardı da... Rezzan hanım, soyunup döküldü, ev kılığıyla, arkadaşının karşısına geçti, oturdu. Oturdukları odanın kapısı açık olduğundan, öbürleri, onların ağlayıp ağlamadığını denetliyorlardı. Ağlamadan uzun süre karşılıklı oturdular, ne konuşuyorlar, ne de birbirlerinin yüzüne bakıyorlardı. Derken Fazilet hanımın gözleri sulandı, ağlamamak için kendisini zorladı, tuttu, gözlerini mendilinin ucuyla sildi. Ama, Rezzan hanım, dayanamadı, ağlamaya başladı. Oysa, ağlamak için ortada hiçbir şey de yoktu.

Rezzan hanımın ağladığını görünce, bir daha onunla görüştürmiyecekleri korkusuyla Fazilet hanım:

— Ağlayacak bir şey yok ki kardeşim, dedi, niçin ağlıyorsunuz, neyiniz var?

— Ah kardeşim, neyim yok ki... Biz günahkâr kullar...

Fazilet hanım artık kendini tutamadı, o da ağlıyordu. Bir daha görüşemiyecekleri korkusuyla, Rezzan hanım içini çeke çeke:

— Siz niçin ağlıyorsunuz kardeşim? dedi.

— Siz ağlayınca ağlarım elbet. Ben o kadar taş yürekli miyim? Karşımızda birisi ağlayınca durulmaz ya... Siz ağlarken gülecek miyim yoksa?...

Rezzan hanım, korkuyla gözyaşlarını silip içini çeke çeke:

— Ben ağlamıyorum, ben ağlamıyorum kardeşim, siz de ağlamayın ne olur... dedi.

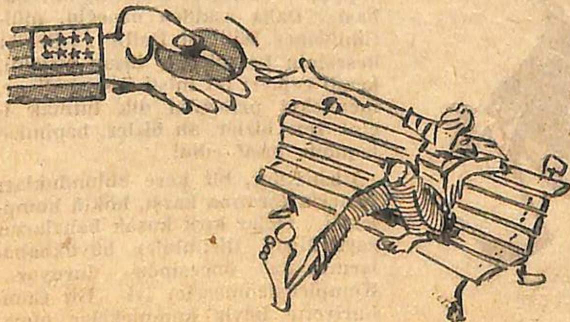
Fazilet hanım, kapıdan kendilerini seyredenlere:

— Şurda daha ne kadar zaman ağlayacağız çocuklar?... Ne kadarlık ömrümüz kaldı?... Bırakın da doya doya ağlaşalım istediğimiz gibi... dedi.

Gözleri sulanan gençler, birbirlerinin yüzüne bakamadan oradan çekildiler, iki yaşlı kadını başbaşa bıraktılar.

Aziz NESİN

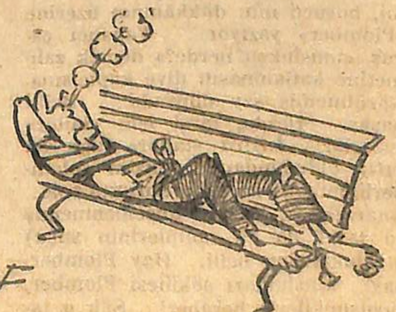
İstanbul'un havası on paket sigaraya bedel. — Gazeteler —

Ekmek elden...

Su gölden...

Sigara da havadan!...

NİMET ARZIK

BU ZAMANIN SULTANELERİ

— 2 —

Bugün olsa, zamana uyup (hiç olmazsa bundan Nihat Kürşat'ı suçlu tutmayan) deve güreşlerinden de söz açmamı isterdi, hani şu Antalya'nın karamsar kumunda, büyük ülkelerin ayaktakımını mutlulandırmak için organize edilen deve güreşlerinden...

«— Ah, mösyö Lambasadör... Deve güreşi seyrettiniz mi?...»

(Sanki ben bütün ömrün üç öğün seyretmişçesine, onsuz yaşayamazcasına ve onsuz yaşamaktansa «ölüm ehvenmişcesine» söylenecek tabiî bunlar... Zavallı mösyö Lambasadör'e cahillik ve suçluluk duygusu aşılarcasına deveden ötürü.)

Her halde, o devlet şöleninde de, Bindallı giymiş olurdum, «millî kıyafet» diye çığıra çığıra... Tabiî millî kıyafet, bölgesel kıyafet, tarihî kıyafet, kafamda bir bulamaç olurdu, hangisinin hangisi olduğunu bir türlü belliyemezdim, herkescağız gibi!... İki nargile, bir çubuktan, dört kalkan baş kılıçtan bahsederek, eşi olmayan bir işporta vatanseverliği raconu keserdim, fıkara elçiye!...

Acep, bu Çağlayangil dostumun kurduğu akademide eskiler yenilere, bir blûz etekle, ilginç olmasını tavsiye edebilecekler mi, öğretebilecekler mi?... Yoksam, ben de bir bindallı giysem, çeneme sakal taksam, dudağımın üstüne bir kaytan bıyık oturtsam, bir bilindik kısmıma da bir kuyruk sallandırsam, ister Kızılay'da olsun ister Champs-Elysées'de, tabiî ki millet peşime takılır...

Mesele, bir blûz etekle insanları nefessiz bırakmak... Var mısınız, sultaneler?... «Kişiliğe» var mısınız?...

Şu Turizm Bakanlığının, en cafcaflı Bakanlarına da kızmamak elde değil. En kusurlu görünen Kürşad, suçsuz... Ortaya maskaralıkları atan o değil... Kendi memleketinde acıkmış, susamış ve buraya ille doymağa gelmiş yabancı, «yan uzmanları» da getirten o değil... O mu?... Elâlemi kapitülâsyonlar esprisine tekrar batıran o mu?... Hem de Kanunî devrinin kapitülâsyon esprisine değil, Vahdettin devrinin kapitülâsyon esprisine... Kuvvetli olduğu için imtiyazları dağıtmış, çekinmeden... Zayıf, karşısındakini üstün gördüğü için imtiyazları dağıtmış, çekinerek!...

«— Efendim, Türkiye'yi öyle görmek istiyorlar...»

Demek her şaşkaloz göze göre değişecek, şu uzuuun geçmişli Türkiye!... Hem de kimin gözüne?... Bitniklerin... Bitli bitniklerin...

Kapitüler espriye, her adımda rastlanıyor artık. Tunalı Hilmi caddesindeki muslukçu mu, lehimci mi, borucu mu; dükkânının üzerine «Plomber» yazıyor... Yabancı çavuş, «muslukçu nerde?» demek zahmetine katlanmasın diye kapıcısına. Görülmemiş şey dünyada... Belki başka yerlerde, terzi için «tailor» yazarlar... İngiliz «tailor» luğu ön safta olduğundan... Bizim «plomberliğimizin» ön safta durumu yok.. Onardıkları, basıncı düzenlenmemiş (o taraf da ev sahiplerinin suçu) musluklardan belli. Hay Plomber, hay... Muslukları sökülesi Plomber, çavuşunkilerle beraber!... Sök o tabelânı!...

GEL ÇAĞLAYANGIL'İM, GEL...

Kalıp kıyafeti, özü sözü yerinde Dışişleri Bakanım, gel şu elçilik müessesesini bir revizyona tâbi tutak, gel şu zamanın sultanelerine dokunak... Zaten seni beğenmiyorlar!...

«— Pöf, karyerden değil» diyorlar...

Demeleri artık azalmağa başladı ama... Onlara azcık uydun mu ne?

Gel Çağlayangil'im, gel de revizyon edek... Elâlem'ler koskoca anayasaları revizyon ediyorlar. Elâlem'ler koskoca yasama hakkına sahip Meclisleri dağıtıyorlar, sonram tekrar kurmak için, o başka... Biz de icabederse tekrarleyin kurarız, hele bir bozalım... Ben, müessesenin revizyonunu istiyorum; kişilerin değil... Kişilerinkine daha sıra gelmedi... Gene senin, görgü üzre, protokol üzre, çatal bıçak üzre, cafcaflı akademin işleyedursun... Gene ordaki rahlelerde, eskiler «Sakın bizim gibi yapmayın» diye yenilere bilim göstersin!...

Bu yazı serisinin adı «BU ZAMANIN SULTANELERİ...»

Neden politikacı eşlerini seçmedin derseniz... «Başka bir yazı serisinde, belki onlara da sıra gelir» derim. Onlar, affettirici şartlarda yaşıyorlar, bir miktar!...

Neden Mangır Sultanelerini, yani büyük iş adamlarının eşlerini seçmedin, derseniz, «Onlara da belki sıra gelecek derim.» O hayır cemiyetleriyle, o köprülerin altındaki, üstlerindeki, para toplamalarıyla (Her birinin kırk çocuğu sessizce okutmasına ne mâni diye sorsam!..) O bir gün önce hiç mi hiç anlamadıkları sanat sahasına dökülmeleriyle... Ama, onların da affettirici sebepleri var bir miktar!...

Bu zamanın Sultaneleri olarak, karyer diplomatiktekileri seçiyorum, büyük elçi eşlerini... Yirmi sene, o pâyeye yükselinceye dek her türlü imkâna sahip olmuş, her büyük şehirde yaşamış, çeşitli ve seçkin insanlarla düşüp kalkmış, kendilerini her bakımdan yetiştirme imkânına sahip olmuş kişiler, bu zamanın sultaneleri bence!...

Hem makam, hem itibar, hem debdebe, hem imkân... Bu memlekette kimin eline geçmiş?... Onların!... Nasıl kullanmışlar bu imkânları?... Heç'e, heç'in heç'ine...

«— Efendim, başka yerlerin de sultaneleri böyle...»

Başka yerler benim memleketim değil... Benim memleketimin her ferdi bir er ve bir temsilci olmalı ki, bazı kötü, bazı buruk izleri silsinler dünyanın gözünden... Aynı fikirde değil miyiz?...

Şimdiii, istisnalar yok değil...

Genç, zarif, uyanık, Hollanda sefiremiz Sevim hanım gözümün önünde örneğin... Protokol genel müdürü Şefik Fenmen'in eşinin iddiasız ve candan hali de... Nedense, tâââ uzaklara sürülen değerli elçi Hâmit Bâtu'nun eşinin değerini de unutamıyorum... Hepsini sıralayacak değilim; genel manzarayı hâlâ hüküm süren genel espriyi ortaya sürüyorum ve vatandaş olarak, yazar olarak, zarif dostum Çağlayangil'i büyük revizyona dâvet ediyorum!

Yalnız bu müessesede mi revizyon gerekiyor? Yooo, bütün müesseselerde!... Bu, dışarda olduğu için önemli... Bir de zamana, hiç mi hiç akord edilmemiş bir yönü var...

«Sen kimsin Nimet Arzık'cım?... Kaçıncı ağızdan, kaçıncı kulaktan dinledin söylediklerini?» derseniz, kılıcım her zamanki gibi düşükse de, kalkanım hazır: «Bu zamanın sultanelerinin çevresi benim çevrem...» derim.

Evet, şu anda familyamda üç büyük elçi var, en yakın candan ve en yakın kandan. Bir de iki büyük elçi var, en yakın kandan candan olmayıp da sıhriyetten olan...

Yani hepsi birden bir masaya otursalar: «Ambasadöööör... Ambasadöööör... Ambasadöööör... Ambasadööör... Ambasadöööör...» diye birbirlerini ağırlayabilirler...

Çağlayangil'im, bütün dünyanın kordiplomatik ailesi beş aşağı dört yukarı birbirinin kibirli burnundan düşmüş... Onun'çin büyük devletler olağanüstü hallerde, karyerden olmayan, olağanüstü ambasadörler gönderirler, karyerden olmayanların hatırı kalmaya... Bak, sen karyerden değilsin de ne oldu?... Karyerden olanlarla kendini tokuşturunca ne buluyorsun?... Tevazusuz, doğruyu söyleyebilirsen, Akbaba'nın kulağına fısılda, kimseciklere dememi...

Bütün dünyanın kordiplomatı bir ama, bizimkilere daha eklemeli...

Deli gönül, işte!... İçerde dışarda, memlekete ait ne varsa üstün üzellikte ister de... Ah susamış gönül, ah!...

KONAK DÜZENİ, KONAK TÜZÜĞÜ

Çağlayangil'im, bu elçilik müessesesi revizyon görmesi zorunlu bir müessese...

Düzeni çünküm, konak düzeni... Tüzüğü çünküm, konak tüzüğü!...

Personel sıkıntısından, Amerikalı milyonerlerin nerdeyse sokak ortalarında kahvaltı ettikleri devirde, saray hayatına devam... Ne komik, ne sürekli bir iç sıkıntısı ve dış sıkıntısı, ne zorlu bir cambazlık!... Teslim mi?... Teslim!...

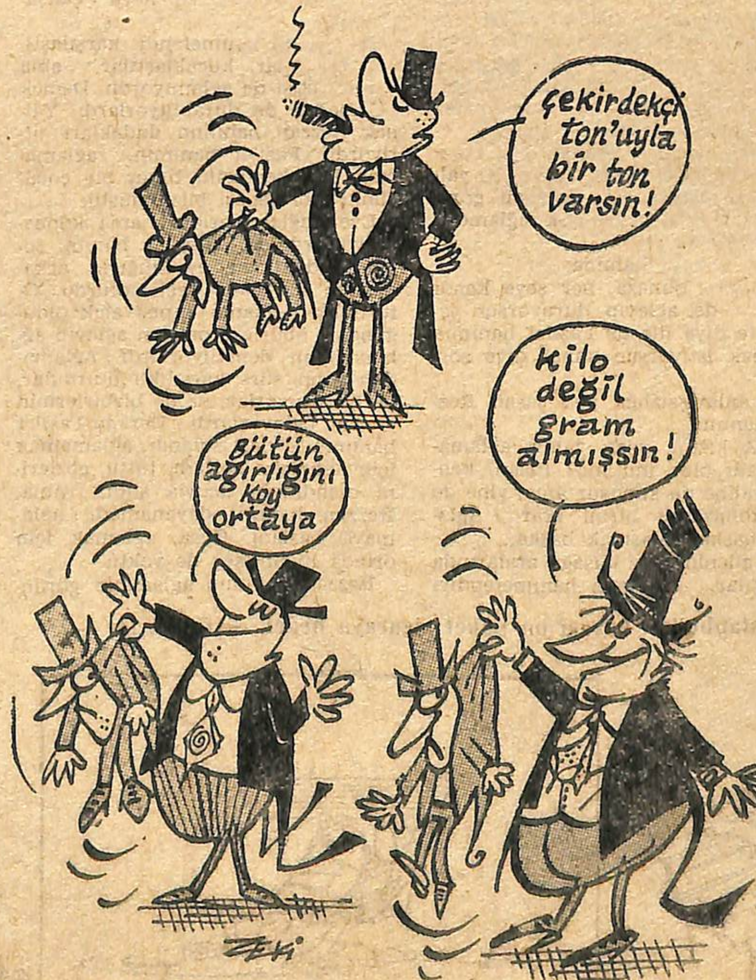
Önce, o düzenini yürütmek zorunda kaldıkları, saray yavrularına bakıp bakıp da, kendilerini kaybedenlere yazık... Durmadan bocalamalı yaşamalarına, kırk kırık düzenle hareket etmelerine yazık, hallerine yazık...

Amerika, bu işin ekonomik kısmını halletmiş... Elçilerini, karyer dışı seçiyor... Örneğin, Kennedy'nin babası... Daha eskiden örneğin, mültimilyoner William Bullit... Devlet kesesinin kendilerine ihsan ettiğini, kendi cepleri iki misli ihsan ediyor, memleket prestijini dik tutmak için! Ama bizler, ah bizler, hepimize hepimiz insaf edin!...

Bizimkiler, bir kere bulundukları yerlerin eşrafına karşı, köklü kompleksli... Onlar kırk kuşak babalarını sayabiliyor. Bizimkiler büyükbabalarının az öncesinde duruyor... Komplekslenmeseler iyi... Bir Cumhuriyette böyle kompleksler olmamalı, ama oluyor...

(Devamı var)

Mecliste tartışmalar oldu. — Gazeteler —

Yazılı

geçmiş zaman olur ki...

Yusuf Ziya ORTAÇ

İKİ CEHENNEM!

BUGÜN bir ellinci yıl kutlanıyor: Ziya Gökalp'ın, İstanbul Üniversitesinde sosyoloji kürsüsünü kuruşunun ellinci yılı...

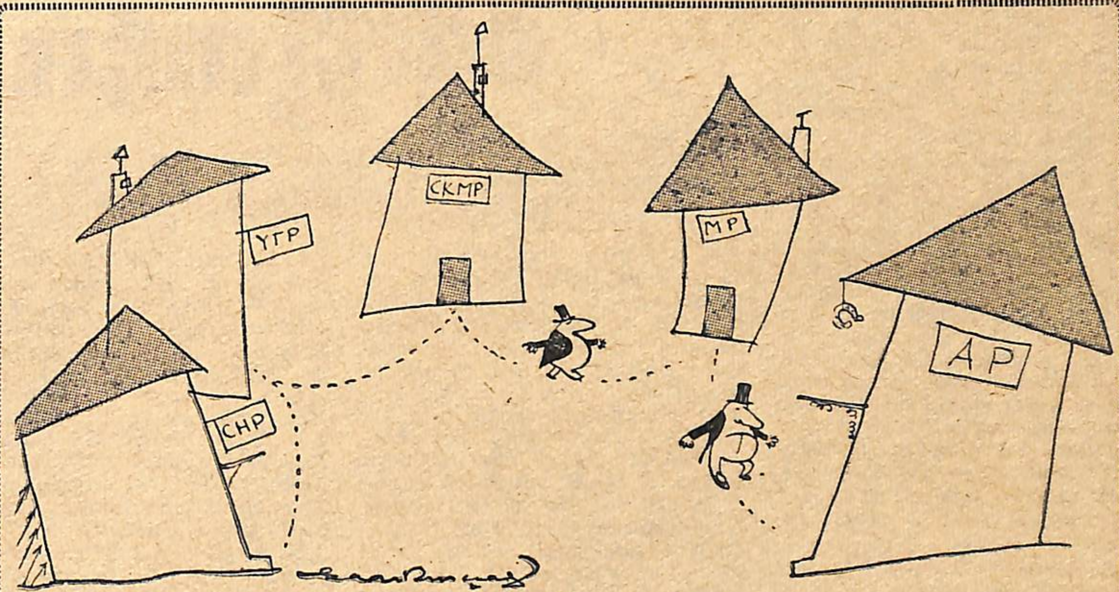
Ben, onu görmüş, onu tanımış, kafası ve kalbi ondan ışık almış bir mutlu insanım. Cerrahpaşa'da, kira ile oturduğu ev gözümün önündedir: Yeşillikler içinde, dört odalı, tahta bir evdi bu. Onun yanında iken, beş duygusu ile kulak olurdu insan. Tutuk konuşurdu, durgun konuşurdu. Ama her söz, yeni bir düşünüşe, yeni bir duyuşa, yeni bir pencere açardı...

Sonra, İttihat ve Terakki Cemiyetinin Nuruosmaniye'deki, şimdiki Milliyet gazetesinin yeni yapısı yükselen genel merkezinde toplandığımız günler geçiyor gözümün önünden: Orhan Seyfi, Enis Behiç, ben, bu üçü de yirmi yaşın çocukları, onun etrafında çevrelenirdik. Ömer Seyfettin gelirdi, Ali Canip gelirdi, Fuat Köprülü gelirdi. Osmanlı İmparatorluğunu tekelinde tutan bu parti binasında, bir adam, fikre ve sanata devlet itibarı kazandırmıştır. Bugün, bütün partilerimiz, o elli yılın ne kadar gerisindedir, siz kara kara düşünün artık!

Daha sonrası, acısı hâlâ içime sıvaşık günlerdir: Onu, Cağaloğlu'ndaki, yine kira evinden, nasıl götürdüklerini, nasıl Bekirağa bölüğüne tıktıklarını, nasıl mütareke divan-ı harbine verdiklerini, nasıl Malta adasına sürdüklerini unutamam

Eski Harbiye Nezaretinin altındaki zindanda, görme izni alabildikçe yanına giderdim onun: Demir karyolasının kenarına oturur, bir süre susardık. O, zindanda bile iyimser, zindanda bile güleryüzlü, zindanda bile hürdü.

İyimserdi dedim: Türkiye'nin kurtulacağına inanıyordu. Güleryüzlü idi dedim: Taşıdığı bayrağı yere düşürmiyecek eller, artık bir değil, bin değil, milyondu. Hürdü dedim: Çünkü hürriyet, onun için düşünme hürriyeti idi!

Türkiye'de organ nakli!

Yalnız iyimser, yalnız güler yüzlü, yalnız hür de değildi Gökalp. Mutluydu da: Malta'ya sürülürken, gemiye, dostu Cafer Dikmen'in yetiştirdiği bir kaç yüz lira ile gidiyordu ve geride bıraktığı hasta karısı, kızları, komşuların yardımları ile yaşayacak kadar yoksuldular.

İstanbul Üniversitesinin en büyük bilgini ve Osmanlı İmparatorluğunun en güçlü politikacısı böyle bir adamdı!

Atatürk devrimlerinin bütün özlentilerini onun «Yeni Hayat» ında bulursunuz. Din adındaki şiirinde, lâyık inancın mısraları dizilidir:

Benim dinim ne ümittir, ne korku,
Allahıma sevdiğimden taparım.
Ne cennet, ne cehennemden bir koku
Almaksızın vazifemi yaparım.

Beni cennet vâdi ile avutma,
O kalbimdir, çünkü sevgi ilidir.
Cehennemin azabiyle korkutma,
Korku nedir bilmez, gönlüm delidir!

Bir başka şiirinde, Aile'de, medenî kanunun hasreti yanıyor:

Bütün haklar için millî mahkemeler açmışız,
Aileyi bırakmışız Medresenin eline.
Bilmem niçin kadınlığa ait işten kaçmışız,
Ya onun da bir emeği yok mu bu Türk ilinde?
Yoksa o mu iğnesinden kanlı süngü yaparak
Haklarını pençemizden ihtilâlle alacak?...

Türkçe ezandan üniversite bağımsızlığına kadar, Cumhuriyetin getirdiği bütün yenilikler, Gökalp'in, düşünce dünyamıza ektiği kutsal tohumlardır.

Bugün, hâlâ çözemediğimiz nice sosyal düğümler var ki, O, elli yıl önce kalem değmişti. Toprak reformunun nice zorlamalarla Büyük Millet Meclisine geldiği bu günlerde, onun Köy manzumesinden şu parçayı, geliniz beraber okuyalım:

Ey Türk, senin köyün hür bir yuvadır,
Çiftlik değil, yoktur beyi, ağası...
Her köylünün var bir çifti, tarlası,
Öz evinde o hem bey, hem ağadır...
Hiç kimsenin yarıcısı, reçberi
Olmaz, ancak olur vatan askeri!

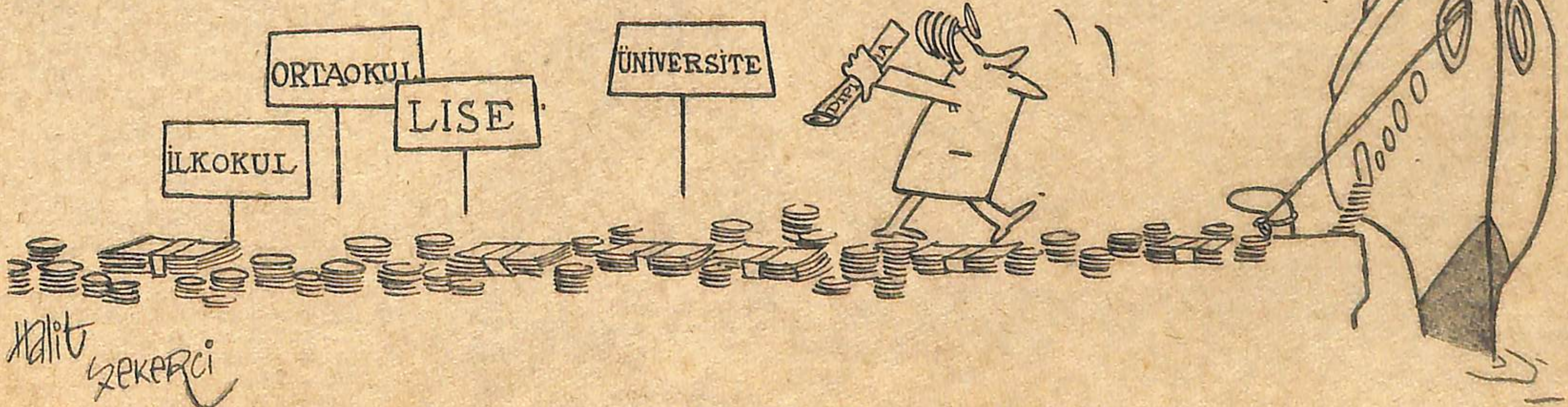
Ama, büyük uyandırıcı, yalnız bunlarla da kalmamış, bugün içinde, kayalıklarına vura vura yalpaladığımız iki tehlikeyi, yarım yüzyıl geriden, dehasının altın feneri ile bize göstermiştir. Bu tehlike, yazıma başlık yaptığım tehlikedir: İki cehennem!

Ziya Gökalp, Birinci Dünya Savaşının sonunda, Rusya'yı altüst eden Bolşevizm kasırgası ile Osmanlı İmparatorluğunun çöküntüsü içinde köpüren yobaz sarıklarını görmüş ve iki makale yazmıştı: Biri «Kızıl Tehlike» ydi, öbürü «Kara tehlike»...

Bu sınır dışı ve sınır içi tehlike, Türkiye'yi kül edecek iki cehennemdir...

Yusuf Ziya ORTAÇ
21 Ocak 1965

Bir doktor 950 bin liraya maloluyor. — Gazeteler —

Yazısız

MÜDÜRÜMÜZ öyle diyordu:

— Kim sana mezun olur olmaz evlen dedi yahu! diye.

Yani evlendiysek, imam nikâhıyla mı evlendik? Herkes gibi biz de nikâh memurunun karşısına oturduk, evet, dedik. Ama bu memlekette meslek olarak ilkokul öğretmenliğini seçmişsen, evet diyeceğine hayır de, ömrün billâh bekâr kal daha iyi... Üstüste iki çocuk olursa, asli maaşın da yirmi lira ise, eh, yandığın gündür artık. Eline zor geçer ekmek parasıyla, kira parası. Ondan sonra, sen bu parayla öğretmene yaraşır şekilde giyineceğim, gezeceğim, yiyeceğim diye çalış dur... Kıçındaki yamayı çocuklara göstermemek için sobalı sınıfta paltoyla dolaşır, çocuklara da, eylül girince hemen nezleye yakalandığını, ve bu nezle denen illetten ancak Mayıs ayında kurtulacağını yuttur!.. Yutarlar da hani!... Ama günün birinde okula müfettiş gelir de, sen de paltosuz sınıfa girmek zorunda kalırsan, çocuklara kıçındaki eski türkçe ellibeşi göstermemek için, yampir yampir yürürsün. Çocuklar da, müfettiş de şaşar kalırlar senin bu yengeç gibi yürüyüşüne. Gerçi müfettişe bir şey göstermemeğe muvaffak olursun ama, ya çocuklar? Hemen devrisi gün yine nezleye yakalandığını görünce:

— Öğretmenimiz yine nezle oldu, diye gülerler. Siz de:

— Nezle oldum yavrularım, dersiniz.

Ama, en arkadaki açıkgöz Hasan, fısıldayıverir yanındaki arkadaşlarına:

— Benim kıçımda da iki yama var, ben de bir türlü kurtulamıyorum nezleden!... diye.

Bir gün yolumu manavı ayrı, bakkalı ayrı, kasabı ayrı kesince, buraya geldi artık. Sanki bir çare bulacakmış gibi müdürümüzün yanına gittim:

— Efendim, olmayacak bu iş, dedim.

— Ne işi? diye sordu.

— Ne olacak efendim, 250 lira ev kirası veriyorum. İki çocuk, bir de karı, varın siz hesap eyleyin artık.

— Eee, kim sana mezun olur olmaz evlen dedi a oğlum?

— Siz niye evlendiniz hocam?

— Ben de evlendim ama, mezun olduktan tam on yıl sonra. Hem ben senin gibi arka arkaya çocuk da çıkartmadım. Bak, nerdeyse emekliye ayrılacağım, daha hiç çocuğum yok. Millet de beni kısır biliyor. Varsın öyle bilsinler. Aslını sorarsan, aslan gibiyim evlâdım, aslan... Ama insan, gemini tutmasını bilmeli değil mi ya?

— Demek ki ilkokul öğretmeni olunca, üstünden, başından, boğazından kestiğin yetişmiyormuş gibi, bir de şeyinden...

— Kökünden keseceksin evlâdım, kökünden...

— Eee, şimdi bu çocukları geldikleri yere yollamanın mümkünü olmadığına göre...

— Vallahi öğretmen ticaretle uğraşamaz. Şayet toprağın varsa?...

— Hiç toprak olsa öğretmen mi olurduk hocam?

— Vallahi ne diyeyim ki... Sanatın var mı?

— Yok, Tanrı sanatı var, öğretmenlik.

— Vallahi bilmem ki...

— Hocam, ben diyorum ki, nasıl olsa havalar ısındı, dondurma satsam diyorum.

— Oğlum, bunlar göze çarpan şeyler. Çünkü biri, gider ihbar eder, ticaretle uğraşıyor, dondurma satıyor der. Öyle bir şey olmalı ki yapacağın iş, gözlerden uzak olmalısın. Ah ah, meselâ zurna çalmasını bilseydin... Köylere, düğünlere git derdim sana. Sen bilmezsin, bizde bir Remzi öğretmen vardı, o da senin gibiydi. Ama Remzi öğretmen bir zurna çalar, bir zurna çalardı ki, o zor notalı okul marşlarını bile zurnayla çıkarırdı. Hiç unutmam onun, «Daha dün annemizin kollarında yaşarken, çiçekli bahçemizin yollarında koşarken» şarkısını çocuklara zurna ile öğretişini... Kaabiliyet bu kardeşim, kaabiliyet... Öğrenmiş işte... Düğünlere giderdi Remzi öğretmen. Öyle para kazanırdı, öyle para kazanırdı ki, okulun para babası idi. Hepimize borç para verirdi. Sonra tuttu bu arkadaş, zurna çalmasını Ahmet öğretmene öğretti. Ahmet bey de çok kaabiliyetli bir arkadaşmış ki, o da bir ay içinde öğreniverdi. Gerçi ben de o gençlik hevesiyle bir hafta kadar zurna üfledim ama, soluğum yetmedi. Sonra bu Ahmet öğretmen de, Sadık öğretmene öğretti. Sadık öğretmen daha bir kaç seneye kadar buradaydı. Ah keşki o zamanlar gelseydin, öğretiverirdi sana zurna çalmasını. Ondan sonra da elin altın keserdi.

— Vallahi bana şimdi bir iş gerek hocam.

— Ne diyeyim ki evlâdım, durumunu biliyorum. Şayet gözden uzak, başka semtlerde satacaksan, sat dondurmanı.

Oflaya puflaya dışarıya çıktım. Kapıda Servet beyle karşılaştık:

— Ne o yahu? dedi.

— Hiç, biliyorsun Servet, dedim.

— Kardeşim sen yine akıllı davranmışsın, iki çocuk...

— Üçüncüsü yolda...

— Neyse... Ya biz ne yapalım kardeşim? Beş tane çocuk, kaynana üzerimde, baldız üzerimde, yediyüz lira maaş, gel de çık bu işin içinden.

— Müdür bey sana zurnacılık aklını vermedi mi hiç?

— Ha bak, o yabana atılacak bir fikir değildir ha!... Ama, zurnacılık değil de, biraz daha zamana uyan çalgılardan bilsek. Hani ne diyorum, Mavi Işıklar, Kırmızı Işıklar, Martılar, Ördekler gibi bir grup kurabilsek, namussuzum lort oluruz be. Düğünlerde çal, gece kulüplerinde çal, sünnetlerde çal, nişanlarda çal. Ama ne diyorum, biz tembeliz kardeşim. Şöyle biraz dişimizi sıksak, birer müzik âleti edinsek, birer de hoca tutsak, günde iki saat ders, değil mi ya kardeşim? Ne zamandır kafamın içinde dolanıp duruyor bu fikir. Kâşif öğretmen de bu işi yapmağa hazır. Tahmin ederim ki, sen de böyle bir işe hayır demezsin. Bir de aramıza Ömer öğretmeni alırsak, al sana dörtlü bir grup. Garipler Dörtlüsü. Meselâ sen, saksafon çalarsın, ben trompet, Kâşif öğretmen gitar, Ömer öğretmen de davul...

— Vallahi ben dondurma satmağa karar veriyordum.

— Sakın ha kardeşim, neden dersen o işi ben zamanında yaptım. Çok geçmedi çocuklar arasında adımız dondurmacı öğretmene çıktı. Görmüş öğrencimin biri beni dondurma satarken, devrisi gün geldi sınıfa:

«Öğretmenim siz dondurmacı mısınız?» diye sordu. Hayır dedimse de, benzetmişsin, dedimse de, anlatamadım. Yâni demem şu ki, olmaz bu işler. Bize esasında gece işi gerek...

Müdürden sonra Servet öğretmenin bu sözleri bayağı etkilemişti beni. Sahi yahu, biz tembel insanlarız be!... Bir iş tutalım, bir şeyler yapalım, bir şeyler öğrenelim demiyoruz.

Hemen o haftanın içinde biz dört arkadaş, kimimiz bakkala, kimimiz çakkala yalvararak borç paralar aldık... Müzik âletlerimizi tamamladıktan sonra, öyle bir hoca bulduk ki, adam bu müzik âletlerinin tümünden çakıyor. Hele hâl-i vaziyetimizi öğrendikten sonra saat ücretlerinde yüzde yetmiş indirim yaptı. Toplandık Servet öğretmenin bodrumuna, günde iki saat ders... Taralaiii, tittaralilili, güm, bom... Mahalle tam zaptı tutmağa hazırlanıyordu ki, hepimiz de bu müzik âletlerini çalmasını öğrendik.

Ulan, o şişko Ömer öğretmen, anadan doğma bateristmiş de haberimiz yokmuş be. Göbeğini titrete titrete, zillere, trampete, davula bir vuruşu var ki, zannedersiniz adam kırk yıllık davulcu. Kâşif öğretmen, gitarın tellerine dokunur dokunmaz, insan neredeyse havaya zıplayıp, kendi kendine dans etmeğe başlayacak. Servet, bir numaralı trompetçi. Trompet öttüğü zaman, zannedersiniz öten trompet değil de, bir İspanyol şantözünün kısık ve içli sesi... Ya ben? Ah babacığım ah!... Vallahi de, billâhi de benim hakkımı yemişsin. Yahu, insan bi kerecik oğlunun ağzına bir kaval verir de, kabiliyeti var mı yok mu, dener be. Denememiş. Mademki ben ilkokul öğretmeni oldum, ölünceye dek acımdan öldüm, o da ilkokul öğretmeni olsun ölünceye dek acından ölsün, demiş... Bir çalıyorum saksafonu, şöyle arada bir müziğin temposuna göre kalçamı oynatmıyor muyum, karım, sinemada gördüğü, bilmem ne grubunun saksafoncusuna benzeterek:

— Biraz daha kıvır, biraz daha, diyor.

Her birimiz üzerimize parlak satenlerden elbiseler diktirdik mi? Eh yâni. Pantalonlar beyaz, gömlekler kırmızı, başlarımızda birer Meksika şapka, gözlerimizde dört köşe çerçeveli siyah gözlükler... Değil bizi öğrencilerimiz, karılarımız bile zor tanırlar bu kılıkla... Yine hocamızın sayesinde ilk işimizi aldık. Bir nişan töreni. İnanır mısınız dört saat çaldık orada, tam bin lira aldık. Herbirimize ikiyüz ellişer lira düştü. Ulan dünya varmış be!... Yediğin içtiğin yanına kâr, bir de iki yüz elli lira. Üç arkadaş o gece, önce bizi bu işe teşvik eden Servet öğretmenin, sonra da hocamızın ellerini öptük...

Aradan bir yıl geçmedi, Rıza öğretmen klârnetçi oldu, Sadullah öğretmen kemancı, Faruk öğretmen cümbüşçü, İhsan öğretmen kanuncu... Onlar da, ayrı bir grup olup, alaturkayı tercih ettiler ve ince saz takımını kurdular. Ya bizim okulun Nihat âbisi, Nihat öğretmene ne demeli?... Yıllar yılı o güzel sesini saklar durur muş o guatrlı boğazının içinde... Bir gazel asılıyor, bir Rumeli havaları söylüyor ki yanık sesiyle, demeyin gitsin...

Sabahçılar alafrangacı, öğleciler alaturkacı, Allah bin bin bereket versin, geçinip gidiyorduk ki, bir öğle üzeri müdür bey beni çağırdı:

— Buyrun hocam? dedim.

— Vallahi uzun zamandır düşünüyorum ama bir türlü karar veremiyorum, dedi.

— Ne kararı hocam?

— Alafrangayı mı tercih edeyim, yoksa alaturkayı mı?

— Demek siz de hocam?

— Ben de evlâdım, ben de... İnsanın yarını ne olur bilinmez, öğrenelim bir sanat...

— Hocam bana kalırsa, alaturkayı tercih edin, kolaydır...

— Ben de öyle diyorum.

— Meselâ ut hocam?

— Yapamam bu yaştan sonra. Benim öğreneceğim çok kolay bir şey olmalı.

— Darbuka hocam?

— Ben de onun üzerinde duruyo-

İnönü'nün tutumu C.H.P.'de tenkit edildi. — Gazeteler —

— Bir, ki... Sol, sağ!...

rum. Bir toprak darbuka alıp çalmağa başladım bile. Vaktin var mı?

— Var hocam, buyrun!

Okulun alt katındaki işliğe indik. Müdür bey, oradaki bir sepetin içinden bir darbuka çıkararak çalmağa başladı... Ulan hayret, neymiş bizim müdür bey be!... Nasıl çalıyor darbukayı, ne Hüseyin İleri'si, ne Ali Kocadinç'i... Sırtının üstünde çalıyor, bacaklarının arasında çalıyor, kafasıyla çalıyor, dirseğiyle çalıyor, gerdan kırıyor, bel büküyor... Arada bir göbeğini zıplatıyor...

— Nasıl? diye sordu.

— Çok güzel hocam, dedim.

— Bir ayda öğrendim.

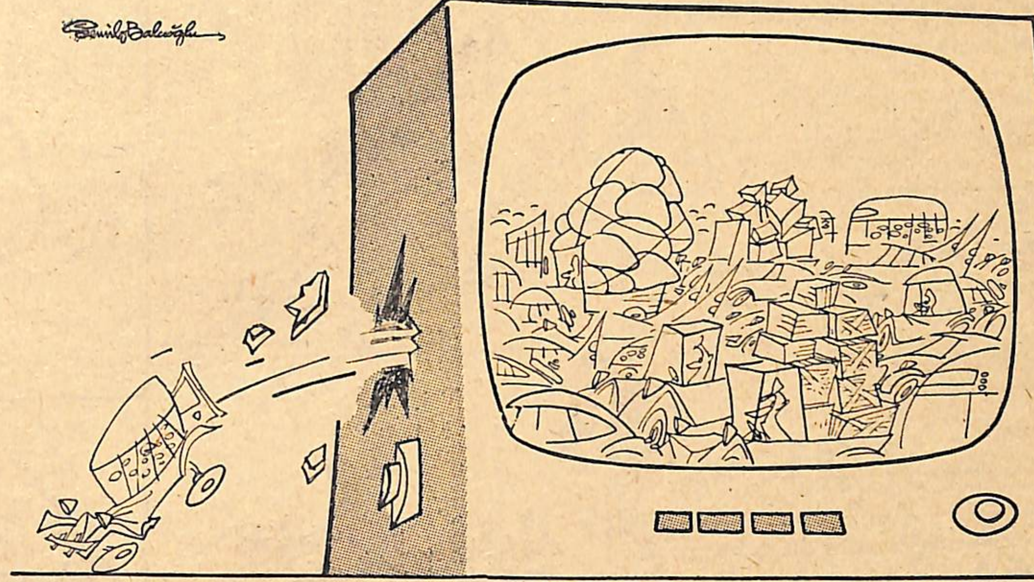
Alaturka grubumuz, bir telli pullu elbise daha yaptırdı, bir de madenî darbuka alarak, törenle müdürümüze hediye etti.

O günden sonra müdürümüz de dahil, hiçbir arkadaş geçim derdinden sızlanmadı... Arada bir ders saatlerinde bile müdürün darbuka sesi duyulur...

Güm bada güm güm pat pat pat!..

Muzaffer İZGÜ

— Trafik televizyonla idare edilecek. —

Yazısız

YEDİ GÜN

PAZARTESİ

Başka sıkıntınız var mı?

Deniz İşçileri Kongresini bir konuşmayla açan Ulaştırma Bakanı, «Hükûmetinizin gökten inmiş seçme bir kadrosu yoktur» demiş.

Eh sağ olsunlar, seçme bir kadrosu yoksa bile hükûmetin kendisi var ya, buna da şükür derken, Turizm Bakanının sözleri gözlerimize ilişti: «A.P.'nin turizm politikası yoktur!»

Şaşkınlığımız geçmeden, Ticaret Bakanının konuşmaları kulağımıza çalındı: «A.P.'nin devletçilik politikası yoktur!»

Derken, yine Bilgiç'in sesi duyuldu: «A.P.'nin kemer sıkma politikası yoktur!»

Hani bu açıklamalardan aldığımız cesaretle, «Peki birader, genel olarak A.P.'nin politikası nedir?» diye bir soru da biz yöneltsek kendilerine, sanırız verecekleri cevap öncekilerden pek farklı olmayacak: «A.P.'nin iktidarda kalmaktan başka politikası yoktur!»

SALI

Biri olsun yakalanmış!

«Sahte beşyüzlük basılan bir makine ele geçirildi, sahtekârlar kaçtı.»

Kalpazan şebekesi!

«Zengin karı-kocayı öldürenler, komşuların şaşkınlığından istifade ederek kaçtı.»

Cinayet şebekesi!

«Çaldıkları minibüsle iki eczaneyi soyanlar, geride bir iz bırakmadan kaçtı.»

Hırsız şebekesi!

«Polisle yaptıkları silâhlı çatışmadan sonra yakalanacakların anlayan kaçakçılar, külliyetli miktardaki uyuşturucu maddeyi bırakarak kaçtı.»

Kaçakçı şebekesi!

İlle hepsi de kaçmayı başaracak değiller a... Bir de yakalanma olayı verelim size: «Programa çıkan üç sanatkâr, cereyana yakalandı!»

Televizyon şebekesi!

Ama bu başarı ne gümrükçümüzün, ne polisimizin... Doğrudan doğruya, adam çarpmaya yetecek güce gelen elektriğimizin!

ÇARŞAMBA

Gâvur aklı!

Şu İngilizlerin tersliklerine alışamadık gittik. Yaşamaları desek, yaşamamıza uymaz. Düşünmeleri desek, düşünmemize uymaz. Ticarî zihniyetleri desek, o bizim ticaret ahlâkımıza hiç uymaz. Onlar satacakları mala hakları olan kârı hesaplayıp koyana kadar, bizimkiler en azından birer apartman kurar! Şimdi de İngiltere'yi içine düştüğü ekonomik krizden acaba nasıl kurtarabiliriz diye kafa kafaya vermişler, halkın biraz daha fazla çalışmasıyla durumun düzeleceğine akıl erdirmişler. Herkes gönüllü olarak günde yarım saat fazla çalışıyormuş şimdi.

«Yahu kardeşim» diyeceği geliyor insanın. «Madem ekonomik bir krizin içindesin, kendi kendine bir takım çareler arayacağına, kurtulmak için ne yapman gerektiğini bize sorsana.»

Sormayı da kibirlerine yediremezler. Sormadıkları bir yana, kalkınmayı nasıl gerçekleştirdiğimizi de görmüyorlar anlaşılan. Onların parolası günde yarım saat fazla çalışmak, bizim parolamız günde oniki saat kahvede gele atmak!

Sonunda ekonomik krizi atlatmanın, milleti kahvelere doldurmakla mümkün olacağını onlar da anlayacaklar ama, çoktaaan iş işten geçmiş olacak!

PERŞEMBE

Hane-i berduş

Şimdiye kadar açıklamanın türlüsünü duyduk ama, böylesini yeni okuduk. «İmar ve İskân Bakanlığının meskeni yoktur!»

Haydi hayırlısı. Halkı meskensiz, Bakanı meskensiz, mesken meselesi olmayan yurdumuzda, İmar ve İskân Bakanlığını neden kurduk dersiniz?

CUMA

Yine yetmez!

Zarar ettikçe para yemeyi hızlandıran hovardalar gibi, işlerimiz ters gittikçe Bakanlık üstüne Bakanlık kuruyoruz.

Mevcut Bakanlıklara Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığını kattık, olmadı.

Köyişleri Bakanlığını kurduk, aksilik bu ya, yine belimiz doğrulmadı!

Şimdi de İaşe Bakanlığı kuruyormuşuk.

Bu kuruluştan sonra inşallah durumumuz düzelir. Eğer yine düzelmezse sıra sanırız, İane Bakanlığını kurmaya gelir!

CUMARTESİ

Sebebi başka

Gazetelerde insanı ürkütecek irilikte başlıklar: «Bütün Boğaz seferleri durdu!»

Nedenini bildiğimiz için, haberin tamamını okumamızın hiç gereği yok.

Bu duruşun sebebi ne lodos, ne poyraz. Bilindiği gibi fiatlar ateş pahası, kazançlar pek az!

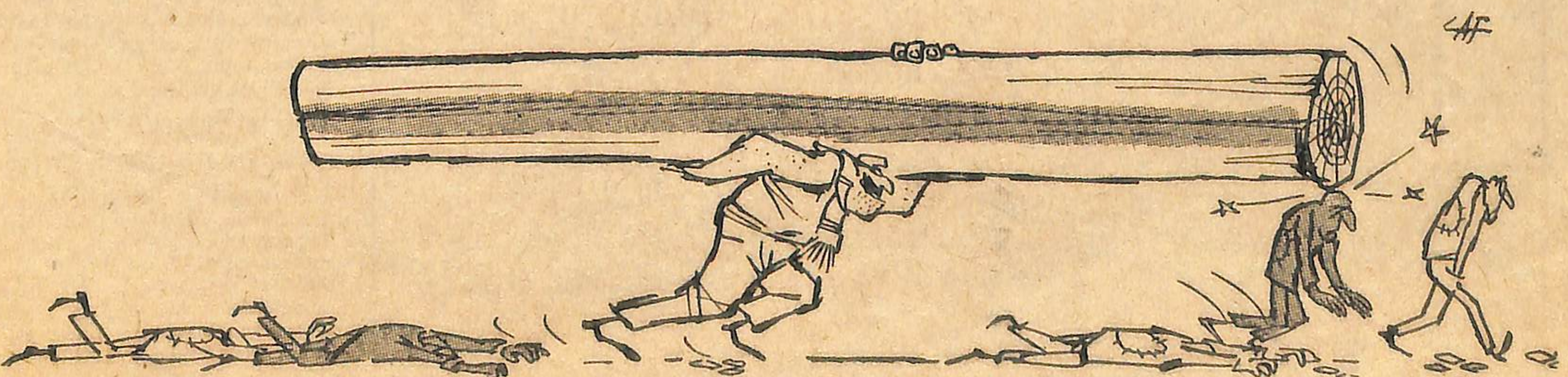
PAZAR

Geriyeee dön!

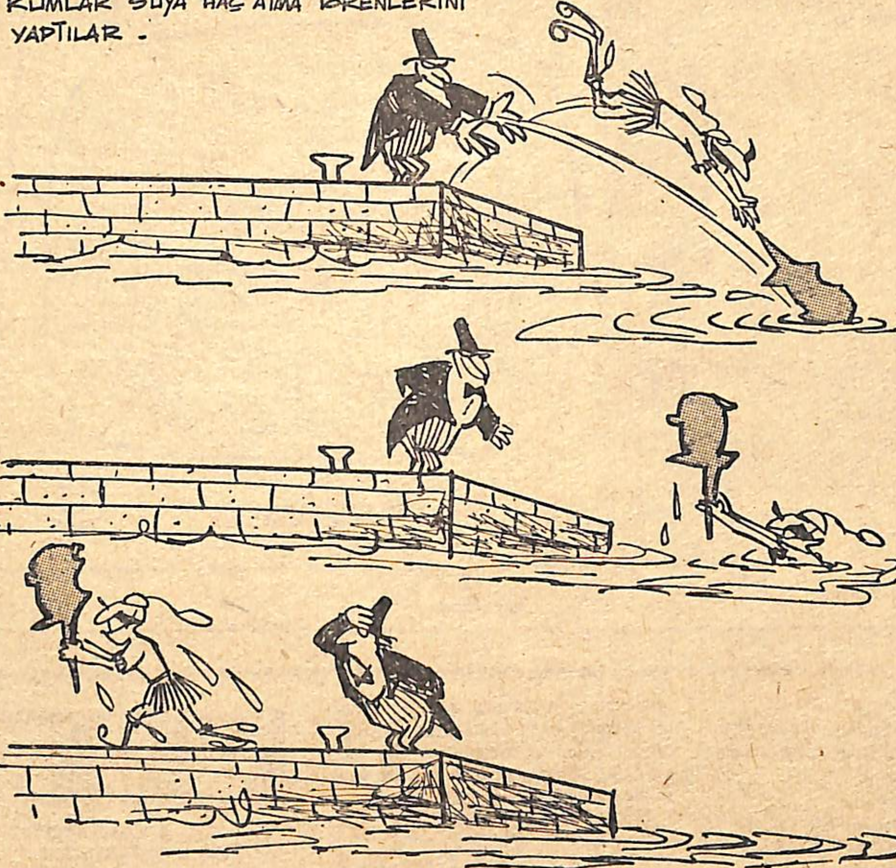
Samimî bir itirafta bulunan sayın Demirel, «Ne kadar ilerlersek, ne kadar geri kaldığımızı anlıyoruz» demiş.

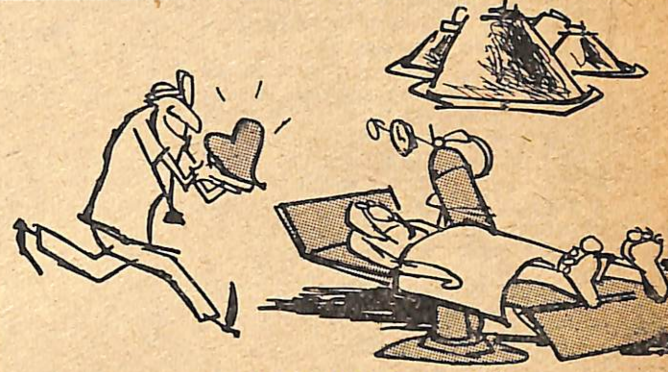
Haddimiz olmayarak kendimize sebebini söyleyelim efendim. Galiba ters yönde yürüyoruz. Biraz da aksi istikameti denesek...

Kış bastırınca, oduncular halkı odunsuz bıraktı. — Gazeteler —

— Destuuurr... Odun geliyor!

İncir

Odasında soyunan kadın, birden bire, pencerenin önündeki incir ağacının üzerinde, bir röntgencinin kendisini gözetlediğini farketti ve hırsla camı açarak seslendi:

— Ne yapıyorsun orada?

— İncir yiyorum.

— Şimdi yanına gelirsem, gösteririm sana yenecek şeyi!...

Röntgenci, pişkin pişkin güldü:

— Nerede o günler?...

LİBYA'LILARIN KURTULUŞ GÜNÜ

Pembe döpiyesli, yakası pembe röfleli incilerle işlenmiş ipince, çok «My fair lady» (dışarda da devam ettiriyor My Fair Lady'liği, binbir nüvâzişle. Tam Ulunayvâri bir kelime kullandım). Çağlayangil'in ve Bilgehan'ın oturduğu masaya yaklaştı... Ve gözü üç renk caka, dudağı üç ayrı cilveyle dostum Çağlayangil'e:

«— Bursa'dan beri bizleri korudunuz, sanatı korudunuz» dedi...

O tek buklesiyle o kadar güzeldi ki, kendisini sanatla karıştırmasına ses etmedim, hele Çağlayangil hiç mi hiç ses etmedi.

O haksız yere meslektaşlarımın çattığı Nuşin hanım, gerçekten Çağlayangil'in hanımının yeğenidir ve hem çalışkan hem zekidir, altın dö piyesler içinde masamızdaydı. «Yolculuklara gitti» diye kimse tutulmasın. İlle Bakan yeğeni diye kendini denizlere atması şart değil!.. Dimi?..

Masamızda bir de Cihat Bilgehan vardı, esprili, üzerlerine umursamazlık çöküş, o da sanat'la dost ve hemdert... Yanında, güzelliğini teşhir sanatını bilmediği için, o takmalıklarla dolu, hanımların yanında hatlarının inceliğini pek belli etmeyen karısı... Yakından baktım hem güzel, hem sempatikti, hem de iddiasız... Öyle «My Fair Lady» likleri yoktu!

Yer, otel Dedeman'dı. Gün, Libyalıların Kurtuluş Günüydü.

Allı, pullu telli bir halk çiğneşiyordu ve çiğniyordu!...

Bir masada, Devlet Bakanları kardeş kardeş oturmuşlardı. Ayrılsalar, kaybolacaklar mıydı ne?...

Bir diğerinde, kaderin yere vura vura yardım ettiği Nihat Kürşat, bütün gülücüklerine kavuşmuş, durmadan konuşuyordu... Karısı Vedia'yı hem tutar hem sever Akbaba... (Dişi-Kabine, erkeğinden daha üstün...) Sakindir, kendi kendine yakındır ve o «sular» gibi, değişken adamın hayat arkadaşıdır.

Libyalılar, her çevreden insan dâvet etmişlerdi, her...

Ağırlama seviyorlardı zaten...

Pırıltı, parıltı, siyah pul, pembe inci... Dâvet geç vakitlere kadar sürdü...

En şık hanım kimdi? Hanımlar bunu bilmek isterler!

En şık, beyaz uzun, gümüş pırıltılı ve yakadan eteğe kadar, önden iki rango incili iş uzanan, elçinin eşi Muazzez hanımdı.

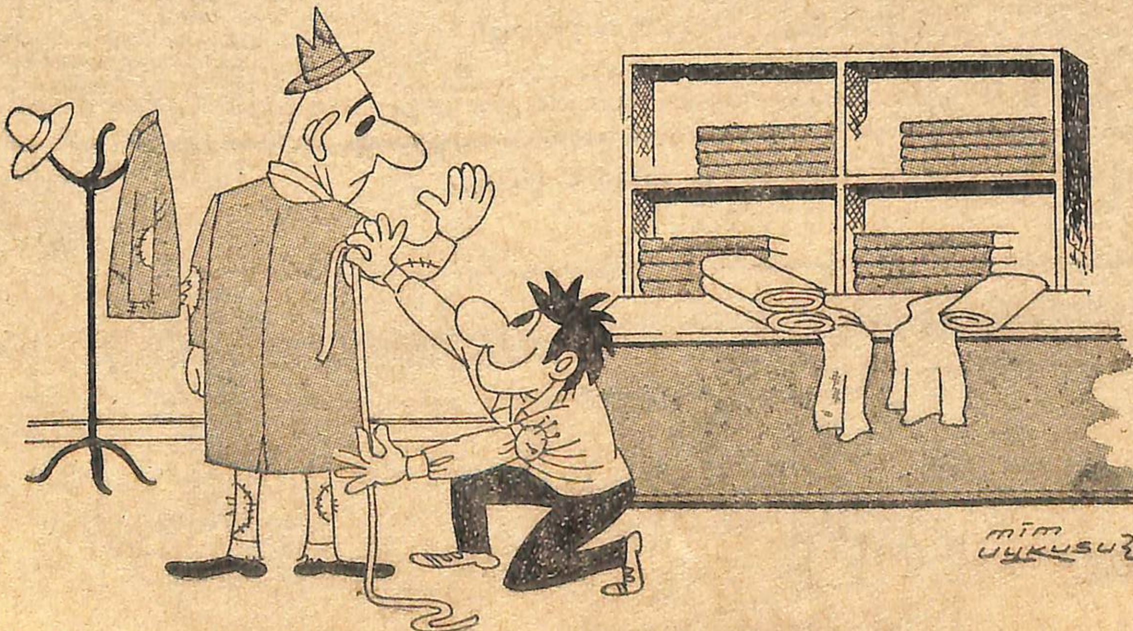
İkincisi: Pembe dö piyesli, çıta gibi Ayten Kaçmaz...

Üçüncüsü: Fatma, bizim Fatma, Fatma Arzık...

Elçi çifti, çok yakın aile dostumuz olduğu için, geçen seneden beri kabullere o da gelir, kavalyem olarak!

Azcık «Hip» ti, «Hippy» değil. Farkı öğrenmelisiniz. Kazma dişleri yerindeydi. Leylek bacakları, a aaaa... Üzerine pırıltılı gri çoraplar çekilince, bayağı leyleklikten çıkmışlardı!...

Memurların % 66'sı 500 liradan az maaş alıyor. — Gazeteler —

— Cep de yapalım mı, memur bey?

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA VE DÜNYANIN SELAMI

Fazıl Hüsnü Dağlarca, büyük sabır adamı, nice sene bekledin, nice sene önüne tıkılan, arkana takılan yaygaracıları itelemek için hiçbir hareket yapmadan... Milletlerarası şiir ödülünü alıyorsun ya... Birdenbire içimi büyük bir huzur kapladı, bir haksızlığın onarıldığı zaman kaplayan huzur...

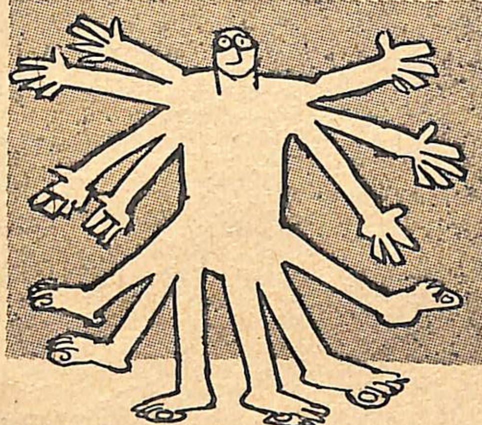
Geçen sene Paris'te senin hakkında bir konferans vermiştim: «Fazıl Hüsnü Dağlarca, prince des poètes» diye... Aşağı yukarı «Şair-i âzam»

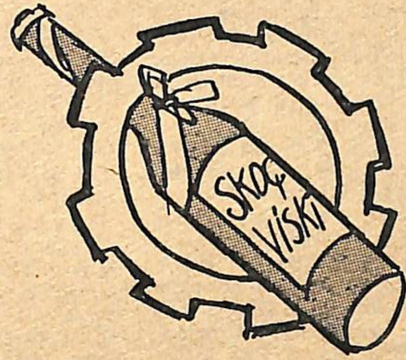

demek... Çoğu buruldu, bizimkiler; Paris'li niçin burulsun?... «Fena değil, ama şair-i âzam demek bilmem ne kadar doğru?...» diye... E ben zaten «prens» dedim, o «âzamlıkları» alıcısına bırakıyorum. Öyle bir prens ki, Aksaray'da, bebelere defter kalem satar. Şiir, insanı doyurmuyor. Eeee, devlette bu konularla pek ilgili değil... «Muhalefetler» bırakmıyor!...

Öyle bir prens ki, kasasının başında oturur ve aşağı yukarı her hafta «Kitap» kitabevinin camekânına bir şaheser yapıştırır, «Karşı Duvar Dergisi» diye...

Görünüşte, o şiirlerinde canlandırdığı, Taş Devrinin adamına benzer; kavi, boyunsuz... Tüm sevgidir, insanlara karşı... Konuşturulursa, iliğinize işler sözleri:

«İsterim ki, öldükten sonra sağ elimi gömmesinler, ki kalem tutmağa devam ede, ebediyete kadar...»

«İsterim ki, kıyamet günü ozanlar için bir yarışma tertip edile, birbirlerinin huzurunda... Doyuncaya kadar şiir yazsınlar... Bir nevi, hicapsız şiir şöleni gibi bir şey... O zaman, bütün sahte şöhretlere paydos... Çorba tabağı kadar bütün budalalıklara paydos... Ve herkes gerçek yerini bulur!...»

Demek, bulur... Kıyamette!... Fazıl Hüsnü'm, hâlâ bu çocuksu adalet susamışlığı içini mi yakıyor?... Onlar... Kıyamette bile işlerini uydururlar... Hem bak, kıyameti beklemeğe lüzum kalmadı. Dünya sana gerçek yerini vermeğe hazır...

Düzmece kıyametçilerin diyeceklerini biliyorum işitmiş kadar:

«— Şu gâvurlar da amma enayi, koskoca falanca dururken ...Sen git, Fazıl Hüsnü'yü bul!...»

«— Kim bilir işini kiminle âyarlamıştır!...»

«— Dünyada sanat mefhumu kalmadı...»

Varsın desinler!

Nobel ödülü meselesine gelince, azcık formalitesi var. Kültür mültür Bakanlığı yok da bizde, onun'çin o azcık mazcık formaliteden kimse haberli değil...

Formalite şu: Adayını İsveç'teki elçiliğimiz vasıtasiyle herhangi bir memleketin gereken kültür dairesi, ya yazarlar birliği, ya buna benzer bir kurul sunar. Siz, «Pasternak» ve «Doktor Jivago» olayına bakmayın... O olay, Rus'lara bir nispetleme olayıydı...

Ama korkarım ki, resmî bir kurul bizde birini sunarsa adaylığa, o:

«Götürür sıcaklığımı meçhul bâkirelere, içinde durduğum, an,»
«Vakti lezzetle keşfettim, devamımdan...»

diyeni değil de:

«Vapur vuruyor pat pat,»
Yolcu dersen kum gibi,»
«Gene fener duruyor,»
«Karşımızda mum gibi...»

diyeni seçer...

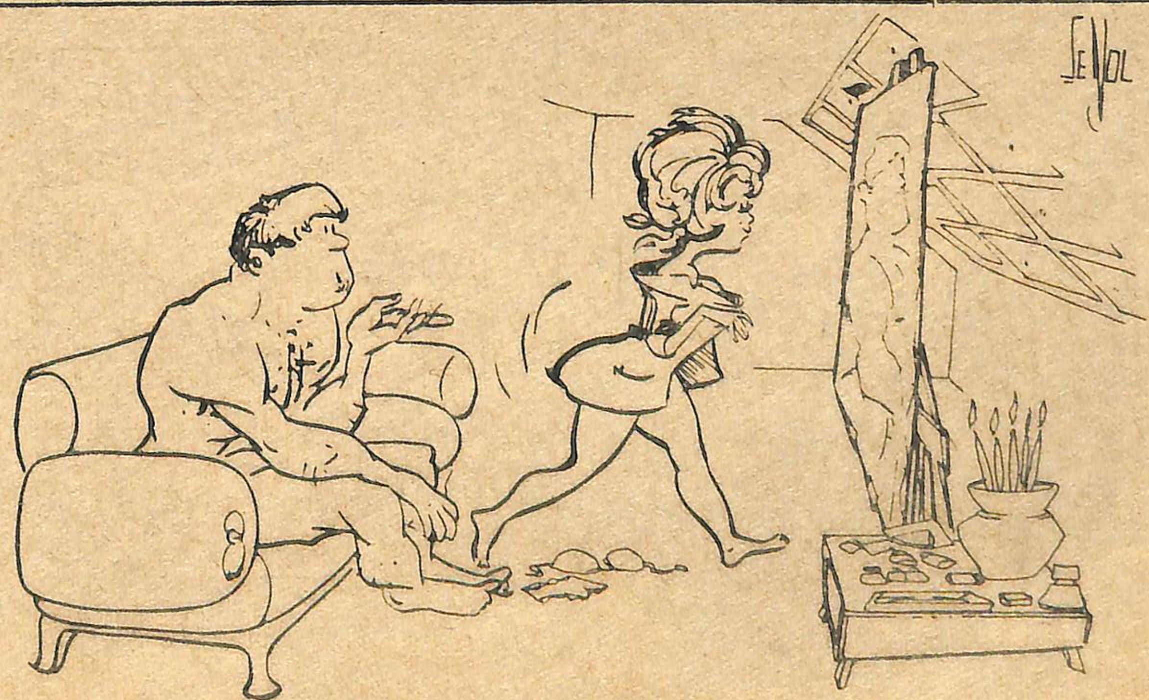
Seçeeer... «Evlâdı vataniyenin» kıraat kitaplarına geçmiş mısralar değil mi?... Senelerce, «evlâdı vataniyenin» zevk formasyonunda rol oynamamış mı?... Sevgili okurlarım, dünya biçiminde ve dünya büyüklüğünde mutluluğuma bir ufak memnuniyet balonu ekleniyor, Fazıl Hüsnü olayında: En güzel şiirlerinden Asû'yu yazmasına, ozanın ben sebep oldum ve Asû'nun oğlunu. «Artık, taş devri âyarında yazamazsın» demiştim kendisine ve cevabı Âsu olmuştu yıllar önce!

Dünyanın selâmını kabul ederken, benimkini de kabullen Fazıl Hüsnü Dağlarca dostum...

Nimet ARZIK

Dürüst

Delikanlı, genç kıza:
— Sizi seviyorum, dedi.
Kız:
— Ama ben sizi sevmiyorum, diye cevap verdi.
Delikanlı:
— Tebrik ederim sizi öyleyse, dedi.
Kız, hayretle baktı ve gülerek sordu:
— Neden?
— Bana nazaran çok dürüstsünüz de!...

— Hatırlatırım... Bu, modellik ücretine dahil değildi!...

İZİ ÜZERİNDE

Rıfat ILGAZ

NE demişti şef, gözünü saatten ayırma demişti. Olayın dakkası saati, olayın kendisi kadar önemlidir. Hele olayın geçtiği yer, hepsinden daha önemli demişti. Üniversite kapısında geçen olayla banka kapısında geçen olay bir olur mu hiç? Olay nerde geçiyor, hangi semtin, hangi caddesinin, hangi sokağında, dikkat edeceksin demişti. Söz gelişi Odun Bank'ın sağ köşesinden beş adım ilerde, hemen geçireceksin rapora kılıkılına. Kimin peşindesin? Bir adamsa, nasıl bir adam, üst baş çok önemli, demişti şef. Ayağındaki pantalonun ütüsünden, sırtındaki ceketin yakasının kirine kadar, dikkat edeceksin! İzlediğin bir kadın da olabilir. Pabucunun topuğundan başlayacaksın, saçının berberinden çıkacaksın. Rengi üzerinde o kadar durmıyacaksın, demişti şef! Yanıltırsın beni! Esmer dediğin kumral, kumral dediğin sarışın, sarışın dediğin de süt beyaz olabilir. Geçen bir mevsim, tükürür kadının renginin içine. Sen alnındaki, yanağındaki yara bere izlerine bak, ameliyat yaptırsa da yeri kalır. Bir Halepçıbanı en sağlam damgadır bizim için, Müdürün bastığı mühür gibi...

Hele göz renkleri... Maviyse her zaman mavi, yeşilse her zaman yeşil değildir. Aç gözünü. Hele güvenme kaşların biçimine!

Bir de kovaladığın kişinin yaşına bakacaksın! Bizim işimiz daha çok onbeşle yirmibeş yaş arasındakilerle... İnsanlar yaşlandı mı her rejimde kendi derdine düşmüştür. Bırakmıştır toplum işlerini.

Genç olup da zıpır değilse eğer, düş peşine... demişti bizim şef, yüzünü kara çıkarmaz senin. Hele otobüste, vapurda cebine davranıp da kimseye duyurmadan «şebeke» dedi mi, bırakma peşini! Delikanlı nereye, sen de oraya! Yakasında rozeti var mı, elinde kitap taşıyor mu?... Rozetten, kitaptan, hele hele konuşmasından hangi fakültede öğrenci, aç gözünü de öğren demişti.

İşte şu kaldırımdan sağ eli cebinde, giden bunlardan biri olabilir. Boy, bir yetmiş beş... Kilo, elli sekiz, altmış... Biraz zayıf, dikkat! Zayıf olduğuna göre iş var demektir. Giyim kuşam ortanın altında... Koyu gri çeket... Açık gri pantalon... Yazın cekete iş düşmemiş olacak... Pantalon, çokça hırpalanmış... İki günlük sakal, ya da üç günlük... Gömleğin yakası buruşuk... Geçim durumu pek de parlak olmasa gerek... Tam şefin «Kovala!» diyeceği biçimde bir üniversiteli bu.

Sinemanın önünde durdu, saatine baktı, bekledi... Bir ileri, bir geri gezindi durdu... Vitrindeki film resimlerine baktı. Yeniden düzüldü yola. Geldiği yöne doğru, tam gaz...

Arkadan gelen yakıcı bir güneş, önüme seriyor gölgemi. Genç adam gidiyor, ben gidiyorum. Köşeyi döndü, ben de... Hızlandı, ben de hızlandım. Birden durdu, ben hızımı alamadan yürüyüp geçtim genç üniversiteliyi. Halime acıdığından mıdır, nedir, geriden yetişip geçti önüme. Güneşi gene arkamıza alıp yürüyoruz. O gidiyor, ben gidiyorum. Sağa sapıyor, ben de... Sola saptı, ben de saptım. İleri!

Güneş gene arkamızda. Karşıdan gelen yaşlıca biriyle yüzyüze geldi. İkisi de durakladı birden.

Ne demişti şef? Kaçta buluştular? Dakkası dakkasına, not etmeliyim bu buluşma anını. Saat: Tam üçü, yani onbeşi on iki geçiyor! Buluşma yeri: Doğu Eczanesinin sekiz adım ilerisinde! Elektrik direğinin dibinde... Ne yapıyorlar? Karşılıklı durmuşlar, konuşuyorlar! Ne konuşuyorlar? Bunu öğrenmek kolay olmasa gerek. Ama şef, ne der sonra! «Hiç olmazsa, üç beş kelime de mi öğrenemez insan?»

Sayın şefim, eğer ben de insansam ne yapıp yapıp o üç beş kelimeyi getireceğim sana. Elektrik direğinin önünde, bal gibi, dikilir dolmuş bekleyebilirim. İşte bekliyorum da...

«Sirkeci, Cağaloğlu!»

Geç! Bizim bir yetmiş beş üniversiteli konuşuyor:

«Saat kaçta verecek?»

«Basılınca hemen!»

«Nerde dağıtacağım bu el ilânlarını?»

«Üniversitenin bahçe kapısında... Merkez binanın... Ben de Fen Fakültesinin önünde...»

«Pul da yapışacak mı?»

«Başa mı çıkar be!... Basımevinden kaptığım gibi, yallah!»

«Peki dostum, akşama buluşuruz, salonda!»

«Haydi güle güle!»

Gene düştük yollara. Güneşi arkamıza aldık yürüyoruz. Ben yürüyorum o yürüyor. Sağdaki sokağa saptı, bir kitap vitrinini inceledi. Geçti yürüyüşe, sağa saptı, yürüdü, gene sağa... Bir plâkçı dükkânına girdi, ben de girdim. Band istedi, teyp için... Hem de en uzunundan. Vay, yeyeci vaaay!... Neee?... Yeyeci mi? Heeey, aç gözünü, aldığı plâk değil, band!... Dükkânın adı? Bandı aldığı saat? Dükkânın semti? Sahibi? Adı, soyadı?...

Çıktı dükkândan. Bir gazete aldı, bandı güzelce yerleştirdi içine. Yürüyor, hızlı hızlı... Hem de hızlı hızlı yürüyor! Koşuyor bayağı... Sola saptı başladı diklemesine yürümeye... Güneş gene arkamızda. Saat üç kırk üç, yürüyoruz. O gidiyor, ben gidiyorum. Koşuyor boyuna... Ben de koşuyorum... Böyle koşarsam dikkati çekmez miyim? Çekerim ama gene de koşuyorum. O benden daha genç, genç olduğu ölçüde de ayağına çabuk... Yetişmek istiyorum, yetişemiyorum. Ama gene de koştuğunu görüyorum işte, ilerde! Sırtını görüyorum, omuzlarını görüyorum, başını görüyorum, saçlarını... Ah, kaybettim!... Göremiyorum... Koşuyorum, yok ortalarda. Gözlerim kaldırımlarda. Koşuyorum. Onun ayakları... Onun gri pantalonu, onun gri ceketi, onun gri başı... Koşuyorum, bu sefer kaçırmamalıyım. Bırakmamalıyım izini. Anlarsa anlasın, tanırsa tanısın beni! Kaybetmek daha mı iyi? Şef ne der sonra! Koşmaktan dilim dışarı çıktı. Yavaşlıyorum, o da yavaşlıyor. Ben yürüyorum, o da yürüyor. Taban tabana, iz ize yürüyoruz. Cadde boyunca yürüdük, meydanı geçtik. Yeni yapılan blok apartıman arkamızda kaldı birden. Önüme bakıyorum, siliniverdi izinden gittiğim adam. Sağa mı saptı? Hayır! Sola mı saptı? Hayır! Önümde, ilerde mi? Görünmüyor artık. Yer yarıldı da içine mi girdi? Öyle oldu zaaar! Kovaladığım kendi gölgem olmalı... Arkamda dağ gibi blok apartıman. Bu apartıman değil mi izlediğim genci yutan? Arkamdan gelen güneşi kesen, bu apartıman çünkü. Yüreğim ağzımda izlediğim, kendi gölgemmiş meğer!

Pekiii, asıl izlediğim genç ne oldu?

Koşuyorum geldiğim yöne doğru. Basımevinden, dağıtacağı el ilânlarını almaya gitmiş olmalı. Kurtulamaz elimden artık. Beni atlatsa da mutlaka dönüp gelecektir Üniversite kapısına. Kimbilir, büyük dostlarımıza karşı gene nerde bir gösteri yürüyüşü, çökme gösterisi yapacaklardır, hangi alanda toplanıp, hangi caddeden yürüyeceklerdir? Bir telefon etsem mi acaba bizim şefe! Elime bir bildiri geçirmeden nasıl telefon ederim ki? Ne gösterisi, ne toplantısı, ne mitingi, diye sormaz mı bana? En iyisi öğrencilere dağıtılacak olan el ilânlarından birini ele geçirmek... Üniversiteliler gibi uzatıp elimi, dağıtandan bir bildiri almak.

Bir dolmuş, elli kuruş... Karşılığı gizli ödenekten! Hooop! Hürriyet Meydanındayım. Nerde bizim bir yetmiş beşlik genç? Nah, kapıda, iş başında! Yer: Merkez binasının bahçe kapısı. Saat: Dördü, yani on altıyı çeyrek geçiyor. Heeey, bu kapının altından gelip geçenler! Osmanlı paşaları, Meşrutiyet paşaları, Sıkıyönetim paşaları... Toplanmalar, oturmalar, yürüyüşler, tanklar, jipler, fruko kamyonları! Hazır olun!...

Kucağında tepeleme el ilânları, çenesinin ucuna kadar. Başladı dağıtmaya. Kapıdan girenlere, kapıdan çıkanlara, yoldan gelenlere, yoldan geçenlere... Dağıtıyor, hababam dağıtıyor, parmağını ıslatıp ıslatıp veriyor.

Yan kapıdan girip orta kapıdan çıkıyorum. Çıkarken de uzatıyorum elimi, bir bildiri alıyorum. Alır almaz da fişek gibi fırlıyorum ileriye. Saat on altıyı yirmi geçerken Beyazıt Postanesindeyim, elimde telefon:

«Alo Şef!»

«Söyle!»

«Bildiri dağıtıyor gençler. Yer: Merkez binasının kapısı, Üniversite, Beyazıt! Bir bildiri de ben geçirdim elime!»

«Oku çabuk!»

«Genç Üniversiteliler!»

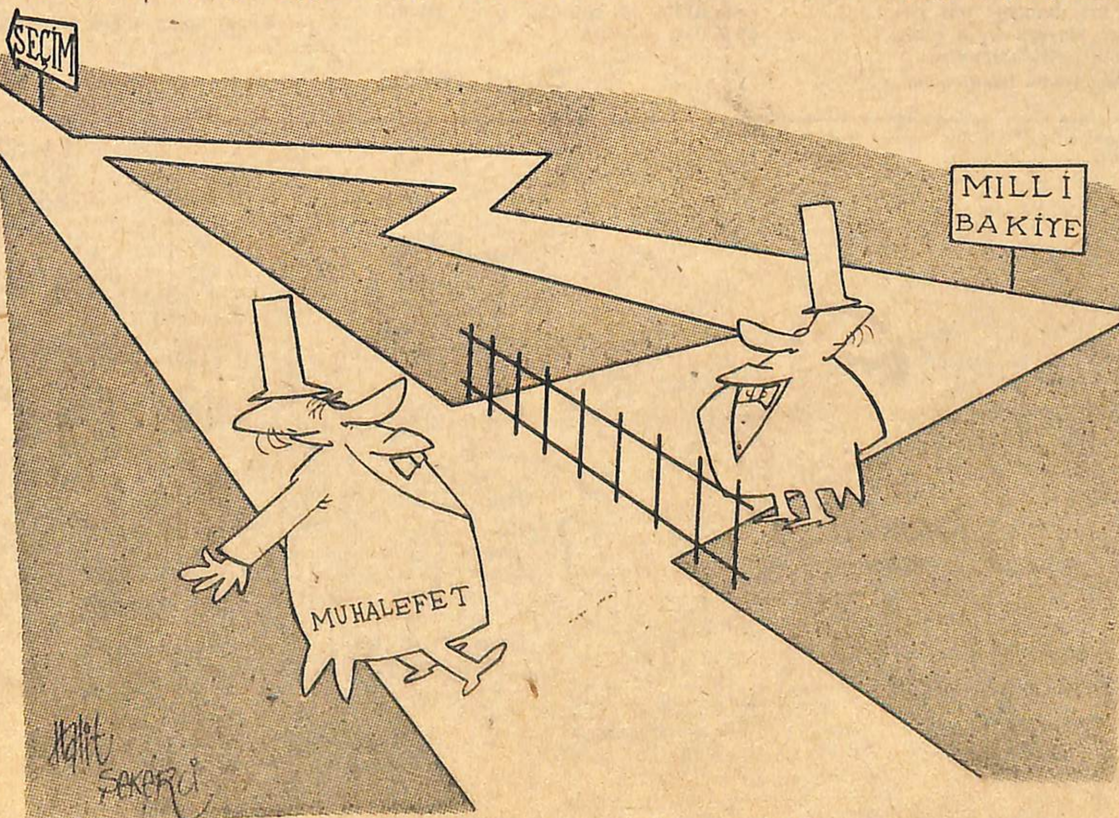
«Çabuk oku be!»

«Tanışma çaylarınızı salonumuzda verebilirsiniz! Nişanlar... Düğünler... için... Manol... ya... A... i... le... Sa... sa... sa... sa... lo... nu!»

«Hay senin Manolya gibi dalın, yaprağın kurusun e mi! Yıkıl karşımdan!»

Yıkılıyorum karşısından bizim Şef'in. Yer: Beyazıt Postanesi... Saat: On altı yirmi beş. Yıkılan: Biliyorsunuz artık, kimin yerle bir olduğunu. Ben, Stajyer Ali İzgüden.

Rıfat ILGAZ

Muhalefetin engelleme usulleri kaldırılıyor. — Gazeteler —

EĞLENCELİK-EĞLENCELİK

SUAVİ SÜALP

DÜNYAYI KİMLER İDARE EDİYOR?

> **Bu çok mühim yazı serisinin neşir hakkı, yalnız bana ve Hüsnü'ye ait olup başka yerde yayınlanamaz...**
> **Opera Mundi Muhsin**

CONSON :

Yapışık Amerika Devletlerinin Başkanı olup aslen Teksas'ın Yukarı Kandıra köyünden olup küçük yaşta babası gibi inek gütmeye başlamıştır. Küçük Conson baba Conson'un teşvikleriyle Tomson kullanmayı, kement atmayı ve kırlarda yatmayı öğrenmiş, daha altı yaşında muhitinin en hızlı silâh çeken kovboyu ünvanını kazanmıştır. Conson'un çok çabuk silâh çektiğini duyan politikacılar hemen onu köyünden alıp Political Occonomision Lines okuluna parasız yatılı olarak koymuşlardır. Conson okulu sonuncu olarak bitirmişse de boyunun bir seksenin üstünde olmasından dolayı hariciyeye alınmış, kendisi dahiliyede çalışmak istemişse de hocası Mac Cormik tarafından güzel bir şekilde ikna edilmiştir... O sıralarda Kenedy'ye bir muavin arandığını duyan parti, Conson'u yakaladığı gibi Kenedy'ih muavini yapmış ve seçimde boyu uzun olduğu için en arka sıraya koymuştur... Fakat Conson arkadan da görünmesini bilmiş ve Kenedy mesut bir tesadüfle ölüp kendisi Başkanlık koltuğuna oturunca:

«— Kenedy ölecek çocuk değildi, maamafih ölmesi belki de hayırlıdır» deyip bütün şüpheleri dağıtmış ve hemen akabinde Vietnam'a asker göndermiştir. Dünyayı idare eden en büyük kafalardan biri olan Conson hem Vietnam'ı, hem az gelişmiş ülkeleri, hem Amerika'yı hem kendini büyük bir maharetle idare etmektedir...

KOSİGİN :

S.S.C.B. nin yâni Rusya'nın lideri olan Kosigin, doğramacılıktan gelme ve çok iyi ince marangoz olan bir ailenin ortanca oğludur. Kosigin çok az güldüğü için yüzü hep asık kalmış, çeşitli ispiyonlarla politbüro azalığına kadar yükselmiş, Kremlin'e girince bir daha çıkmamıştır... İşi işçilik olan Kosigin'in en bozulduğu devlet Çin'dir... İlerde Çin'in başına bir çorap öreceğini tahmin ederek Rusya'da iki sene içinde binlerce çorap kombinası kurdurmuştur... Kendisi de aslında kumaşçı olduğu için dokunan çorapları bizzat arada bir

fabrikalara gidip örmektedir... Bu çorapları kimin için ördüğünü söylemeyen Kosigin'in arada bir mânâlı mânâlı:

«— Hele şu çoraplar bitsin» demesi dünya siyaset çevrelerinde heyecan yaratmaktadır. Eski bütün şeflerin aksine resim çektirmekten hiç hoşlanmayan Kosigin'in herkesten sakladığı Moskoviç 45 markalı bir kutu fotoğraf makinesi vardır...

DE GAUL :

Boyu uzun ve çok burnu büyük bir lider olan De Gaul, Fransa'nın en sulak yeri olan Lo c-vasında otların arasında büyümüş. saf tabiat rüzgarıyla kavak ağaçlarının altında ilk mektep yıllarını geçirmiştir. Hâkim olmak isterken babası De Gaul'u Lejyon etranjeye yazdırmış ve De Gaul Cezayir'de Ecin Süvar birliğinin başına getirilerek Tuvareglere karşı ilk deve savaşını yapmıştır. Bu arada beş kere Lejyon Donör alan De Gaul, yolsuz kalınca bunları satmış ve İkinci Dünya Savaşında bir sandalla İngiltere'ye gitmiştir. İngiltere'de ikinci cepheyi açmaları için müttefiklere 23567800 frank avanta veren De Gaul, harpten sonra ortalıkta adam kalmadığından istifade Etoil meydanına çıkmış ve benden yükseğiniz yok diyerek milleti ketenpereye getirip Reisicumhur olmuştur. O zamandan beri de vaziyeti idare etmektedir. Dünyanın en çok nezle olan başkanı

olan De Gaul inatla mendil kullanmamaktadır. Bu hareketi politik dünyada şüphe ile karşılanan De Gaul'ün nezlesinin geçmesi beklenmektedir...

VİLSON :

İngiltere'nin parasını pul haline getiren ve İmparatorluğu batırmaya çalışan ilk Başbakan olan Vilson, Taksim'de Bilson otelinde kalmaktan hoşlanır... Ortak Pazara girmek için bütün pazarları dolaşan Vilson cuma pazarında karar kılmıştır... Tezgâhını koyacak yer bulamayan Vilson'un, İngiltere'de fazla kalmayıp başka bir yere transfer olacağı söylenmektedir... Vilson'un formu çok düşük olduğundan hiç bir yerden teklif almamaktadır. Belki de bu yıl Vembley'de jübilesi yapılacaktır.

MAO-ÇE-TUNG :

Dünyanın en sarı ve en kalabalık milletinin Başkanı olan Mao-Çe-Tung kalabalıktan hiç hazetmez... Yakında bir milyar olacak Çinliler için her sabah kahvaltıda ne vereceğini düşünen tek liderdir... Pirinçten başa, pilâv, pirinç lâpası, pirinçli pilâv, pirinç unu en sevdiği yemeklerdendir... Mao'nun her adama bir Çinli politikası yüzünden her Çinli şimdi adamını bulmaya çalışmaktadır. Mao'nun Tuh - Hi - Ki - Yu - Mi - Si - Fu adında yedi oğlu vardır... Tek kızının adı da Yu-Mi-Ni'dir.

NÂSIR :

Nasır olmadığı zamanlar Allahın adını anmayan Nâsır, çok romantik bir Arap çocuğudur... Bütün Arapları ve çorapları bir yere toplamaya çalışan Nâsır, Yahudi'den özel ve siyasi hayatında çok korkmaktadır... İkinci bir enerji toplayıp tekrar İsrail'i yenmeye kalkacak olan Nâsır'ın her sabah radyoda jimnastik yaptığı söylenmektedir. Süveyş'in anahtarlarını nereye koyduğunu unutan Nâsır, kanalı açmak için gazoz anahtarı kullanacaktır.

POLİTİK BÜYÜK LAFLAR

Kaman Coni... — CONSON.
Neden memnun, çünkü yün tekstil kullanıyor. — KOSİGİN.
Herkesin parası para da bizimki pul mu? — VİLSON.
Az pilâv ver... — MAO ÇE TUNG.
Her sakallıyı Küba'lı mı sandın? — CASTRO.
Yahu şu yaptığından utan!.. — UTANT.
Burnunuzu her şeye sokmayınız. — DE GAUL.

Bir Nota Örneği

Zaman zaman iki devlet arasında bir takım anlaşmazlıklar yüzünden nota verilir... Şimdi bu notalardan birini size burda açıklıyoruz... Kemanı olan çalsın...

※

PANDİSPANYA DEVLET BAŞKANINA

Son zamanlarda askerlerinizin bizim hududu geçip meyhanede içki içtikleri, ve parasını vermeden gittikleri ve kadın vatandaşlarımıza gerek elle, gerek lisanen tecavüz ettikleri vâkidir... İlerde bizi askerî bir temasa kadar götürecek olan bu duruma derhal son verilmesi ve aşağıdaki şartları kabulünüzü rica ederiz...

1 — İsmi geçen askerlerin derhal üstlerinin aranarak yürüttükleri paraların iadesi...

2 — Tecavüze uğrayan kadın vatandaşlarımızın namuslarının tamiri ve bu hanımların tarafınızdan tecavüz eden askerlerle evlendirilmesi...

3 — Sınırdaki tel örgülerden kopan tellerin tamiri veya bu tellerin yerine gene bizim fabrikalarda yapılan dikenli tellerden alınarak parasının bankalarımıza yatırılması...

4 — İsmi geçen meyhanenin sahibinin kavga sırasında yırtılan pantalonunun yerine bir yenisinin gönderilmesi ve kırılan cam eşyanın tazmini...

5 — Ayrıca askerleriniz tarafından içilen şarapların, yenen meze ve yemeklerin parasının verilmesi... (Fatura ilişiktir. Yüzde on garson hakkı devletinize aittir.)

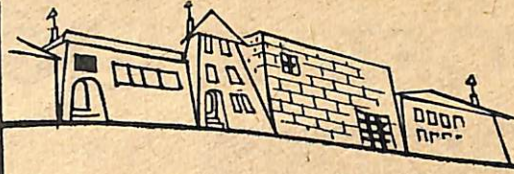
6 — Bütün bunlardan sonra böyle vakaların bir daha tekerrüründe sizle harb halinde olacağımızı bildirir, küçüklerin ellerinden büyüklerin gözlerinden öperiz...

Fasfasarya Başbakanı
Haparnaput

PANDİSPANYA DEVLET BAŞKANININ CEVABI

Harb çıkarmak istiyorsanız hazırız... Vermiyoruz... Sıkı mı?... Gelin, alın...

SIPA

MUZAFFER İZGÜ

— 3 —

O kadın, yemekhanemize girince, lokmalar ağzımızda hep birden ayağa kalkardık:

— Mürüvet hanım çok yaşa!...

Yaşasın!... Bin yıl yaşasın Mürüvet hanım... Bin yılda kimbilir ne kadar şişmanlardı bu zavallı. Kale burcu gibi olurdu alimallah!...

Mürüvet hanımın önünde bizim müdürü görmeliydiniz. Adam, tıpkısı sirk maymunu... Bir ağaçlara tırmanıp, tombalak atması kalıyor...

— Nasıl, çocuklar hayatlarından memnunlar mı?

Müdürümüz elini sabunlamağa, bel kırıp, bel doğrultmağa hiç ara vermeksizin cevap veriyor:

— Sayenizde efendim, çok memnunlar!...

Ne memnunuz ya!... Zaten hiçbirimiz, daha memnun olmak ne demektir bilmiyoruz ki... Hele ben, hoşafı içen insan hayatından memnun olur diyordum kendi kendime... Öyledir zahir... Mutluluk hoşafla başlar...

— Banyoları muntazaman yapılıyor tabii?...

Müdürümüz el sabunlamağa, bel kırmağa devam:

— Yapılıyor efendim, çok muntazam yapılıyor...

Muntazam demek, galiba yılda on iki kere demektir... Yâni, oniki yerine, düzine demek gibi bir şey...

Yuvanın küçücük banyosuna beş çocuk birden sokarlar... Beş dakika da zaman verirler. Biz artık beş çocuk, beş dakikada yıkanabilmek için, bir yıkanma maratonuna girişiriz. Tasların beşi birden batar curuna, beşi birden çıkar... Şayet, eğer çıkabilirse!... Kimin tası altta kalmışsa yandı... Bir daha o tas da, o el de çıkamaz sudan dışarıya. Çünkü, diğer taslar lokomotifin kolu gibi, iner kalkar curuna...

— Ulan bırakın, bir tas da ben döküneyim be?

— Sen temizsindir, temiz çocuksundur oğlum!...

— Yahu, Allah rızası için bir tas da benim kafama dökün be, şimdi suyu kesecekler!

— Hadi fazla ötme! Al, bir tas su sana!

— Sabun, sabunum nerde?

Zaten elimize tutuşturmuşlar beş kuruş kadar bir sabun, içeriye girinceye dek neler çekiyoruz kaybetmemek için, bir de curunun başında düşürürsen, ara ki bulasın!

— Al ulan inek, benim artanımla yıkan!

— Hani ulan?

— İşte be, parmağımın arasında! Bir nohut tanesi kadar olan sabunu kafana sürersin...

— Haydi, bir tas daha idare edivarin çocuklar!

— Curun da, kurna da senin olsun artık, derler.

Tamam, su kesilmiştir... Baş sabunlu. Artık işin yoksa, yalvar yakar lâz Zekeriya ağaya:

— Zekeriya ağa, n'olur bir tascık?

— Ha babayun, ırmağında geleyur bu sicak su?

— Gözünü seveyim Zekeriya ağa!

— Ha çik da bi sabunlu ki, haçan gelecek sefere gözünü dört açaysun da, içerde gazel atmayasun!

Ulan ne gazeli be?

Diyecek bir şey yoktur artık... İkinci beşlik grup kapının önünde hazırdır. Kafanın sabununa bakan:

— Hay paşa yavrusu hay, şimdi buradan dosdoğru kustüyü yatağa, der.

Sabun, biraz sonra kaskatı kesilir kafanda. Gerçi bunun da yoklamada faydası çoktur. Banyo gününün akşamında müdür bey, banyo muayenesi yapar:

— Dizilin ulan banyo muayenesi var!

Müdürümüz kelle koklamağa pek meraklı. Başlar, teker teker koklamağa:

— Uuu, ayı potuğu gibi kokuyorsun!

— Uuu, teke gibi kokuyorsun!

— Ha bak, bu güzel işte! Bu mis gibi kokuyor. Çık bakalım şuraya, arkadaşlarına nasıl yıkandığını anlat! Anlat da öğrensin sersemler!...

Nasıl dersin:

«Efendim, ben ancak bir tas su dökünebildim, sabun başımda kurudu kaldı,» diye... Mecburen anlatırsın:

— Efendim, önce beş altı tas su arka arkaya kafama dökerim.

— Niye?

— Kirler ıslansın diye...

— Bravo!...

— Sonra bir tas suyla sabunlarım...

— Bravo... Dinleyin de öğrenin kaz kafalılar.

— Sonra, gene beş tas su dökerim.

— Evet?

— Sonra sabunlarım.

— Kaç kere?

— Sekiz on kere efendim. Sonra sabun lifini bir tasın içinde iyice sabunlarım...

Sıradan biri yavaşça mırıldanır:

— Balonlar uçuncaya kadar!...

Müdür köpürür:

— Kim o ulan!

Ses yok...

— Devam et!...

— Güzelce sabunlarım efendim. Bilhassa bacaklarımın arasını, kollarımın altını...

Sıradan yine bir ses:

— Tabanlarımın altını!...

— Kim ulan o sersem?

Kim alır sersemliği üzerine? Belki:

«Kim o efendi?» diye sorsa, biri çıkar cevap verir, «Benim» diye.

— Sonra gene sabunlarım. Kafama on tas su dökerim. Arkasından girişirim keseye... Kollarımı, bacaklarımı, boynumu, vücudumu bir güzel keseler, arkasından yirmibeş tas su dökerim.

— Aferin!... Bravooo!... Gel bakayım bir daha koklayayım seni!.. Oh oh, mis gibi sabun kokuyor.

Evet Mürüvet hanım, çocuklar banyolarını muntazaman yapıyorlar... Sen de yapıyor musun? Bir kalıp sabun yetmez sana. Kimbilir keselensen ne kadar kir çıkar senden... Acaba kaç kişi birden keseler senin o dağ gibi vücudunu?... Bir kişi bacaklarına, bir kişi göbeğine, bir kişi de topatan kavununa benzeyen memelerine... Sahi, nasıl taşıyorsun sen o memeleri?... Dur ben sana bir akıl vereyim... Çok veren portakal ağaçlarının altına dalları kırılmasın diye ağaç dikeçler koyuyorlar, sen de öyle yap!... Dikecin bir ucunu göbeğine daya, bir ucunu da memelerine...

— Nasıl, yemekleriniz güzel mi çocuklar?

Müdürümüz tenbih etmiştir bize. Bu soruya bir tek kelimeyle cevap verilecek:

— Sağoool!...

Ha, demek ki iyidir yemekler. Hele o gazyağı kokan mercimek çorbası olmasa!... Bilmem, acaba, o zamanlar yurdumuzda rafineriler yoktu da, petrolü bizim karnımızın içinde mi tasfiye ederlerdi? Mercimek çorbası yılda bir kez gazsız çıksa, çocukların tümünde bir surat:

— Yenir mi lan bu çorba? Nerde bunun gazyağısı?

Alışmış bir kere burunlar, diller, mideler, barsaklar... Çoğu, yarım bırakır çorbasını. Tabiî, devrisi gün durum müdüre rapor edilir:

— Efendim çorbanın yarısı döküldü!

— Niye?

— Bilmeyiz efendim.

— Sersemler, yemeğin gazını unuttunuz yine.

Unutmuşlardır... Zaten şu ahçılar çok unutkan insanlar olurlar canım... Yemeklerin içinde neler unutmazlar neler...

— Ustaaa, bizim karavanadan tabaka çıktı!

— Hay ula, ben de oni ariyem dünden belli... Cuvareler ıslanmış mı?

— Islanmış usta.

— Tu Allah gahrede!

— Ustaaa, yemeğin içinde bir şey dönüp duruyor!... Ne olduğunu anlayamadık.

Pos bıyıklı ahçıbaşımız, göbeğini tuta tuta masaya dek yanaşır, elindeki kepçesiyle yemeği karıştırır, sevinçle bağırır:

— Ula vallah bu benim posdal be!...

İpinden tuttuğu gibi çıkarır. Söylene söylene gider:

Evet Mürüvet hanım, yemekler de mükemmel... Siz de mükemmelsiniz, müdürümüz de mükemmel... O, baba o... Bizim babamız... Bizi evlâdı kadar sever. Öz evlâdı olsa bu kadar sevmez. Bizi, yanaklarımızdan öper, geceleri gelir üstümüzü örter:

«Ulan burası kenef mi, yatakhane mi? Ne biçim kokuyor burası ulan? İlk gördüğünün kıçına bir tekme.

Zavallı şu kıçların çektiği... Canı sıkılan tekmeyi oraya yapıştırır... Bulmuşsunuz yumuşak yeri, tabiî yapıştırırsınız. Hele orası kemik gibi sert olsaydı...

Ne olursa olsun çıktım ortaya. Daha doğrusu, alaycı benliğim itti beni:

— Efendim, dedim, biz müdürümüzü babamız gibi severiz.

Amma da pot kırmıştım ha!... Ulan, hangimiz baba yüzü görmüştük ki, baba sever gibi sevelim... Kısa kestim:

— Efendim, müdür bey bizim babamız!...

Müdürümüzün yüzüne baktım, beşûş. Dayan Sıpa:

— Efendim, müdür bey bizi oğlu gibi sever... Yanaklarımızdan öper.

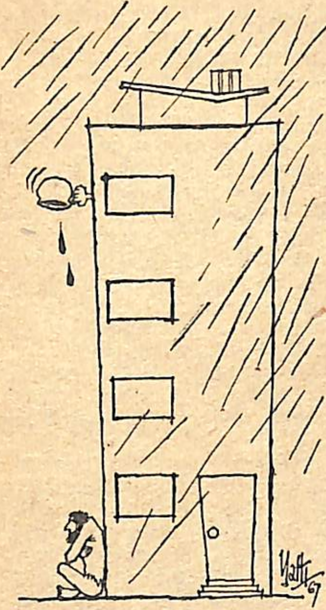
(Devamı var)

İyi plânlanan ve yürütülen
bir reklâm ve tanıtma faaliyeti
bir müessese için
masraf kapısı olmaktan çıkar;
karşılığını kat kat getirir.

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01. İstanbul

(Basın : 10686 — 25)

Yazısız

Mecliste, doğum kontrolu yerine hamam tavsiye edildi. — Gazeteler —

— Ha gayret çocuklar, hamam parası da benden!...

ÇÖPÇATANA MEKTUPLAR

ENSTİTÜLÜ KIZ — İZMİR
18 yaşındayım, bitirdim Enstitüyü;
Öğrendim bulaşığı, çamaşırı, ütüyü.
Güzel yemek yaparım, hem bilirim örgüyü...
Yuva kuracağım bay, mühendis, doktor olsun;
Mektubunun rumzunu «Enstitülü Kız» koysun!

SOSYETENİN GÜZELİ — ŞİŞLİ
Şişli sosyetesinde söylenir güzelliğim;
24 yaşındayım, dul ve balık etiyim,
Sarışın, yeşil gözlü, sağ yanağı benliyim...
Banker veya milyoner, yaş ya altmış, ya elli,
Bir bay için rumuzum: «Sosyetenin Güzeli».

GÜZEL MELEK — BURSA
Beş yıl önce Bursa'da ilkokulu bitirdim;
İstanbul'da «Güzellik Yarışması» na girdim.
Jüri hakkımı yedi, seçmelerde elendim.
Ben de bir tüccar ile istiyorum evlenmek;
Mektuplar bekliyorum, rumuzum «Güzel Melek»!

YUVA KURALIM HEMEN — ESKİŞEHİR
19 yaşındayım, herkes diyor: «Güzelsin!»
İsterim ki, beyim de sadece beni sevsin;
Bugüne dek ağladım, gözyaşımı o silsin!
Eşim mutlaka olsun, yakışıklı bir teğmen...
Hiç tereddüt etmeden, «Yuva Kuralım Hemen»!

AŞK ŞARABINI İÇELİM KANA KANA — MODA
Zengin, kültürlü kızım... İsterim evlenmeyi;
Severim eğlenceyi, dans etmeyi, ye-ye'yi,
Sinemayı, gezmeyi, mini etek giymeyi...
Görenler benzetiyor, beni Ajda Pekkan'a;
Rumzum, «Aşk Şarabını İçelim Kana Kana»!

HADİ GEL EVLENELİM — BEBEK
Yaşım kırk! Orta boylu, sarışın ve güzelim;
İstanbul'da mevcuttur, çok işlek bir otelim,
Altı ev, üç apartman, bir de özel Opel'im...
Müteahhit bir bayla yuva kurmak emelim;
Fabrikatör de olur, «Hadi Gel Evlenelim»!

İÇGÜVEYİ — EDİRNE
Boyum 1,72, kilom buldu elliyi;
Memurum, aldım yeni 30 maaş asliyi,
Severim giyinmeyi, dansı ve eğlenceyi...
Bir eşim olsun artık, güzel, ahlâkı iyi.
Hayatta hiç kimsem yok, rumuzum «İçgüveyi».

İMAM NİKÂHI — FATİH
35 yaşındayım, gayet mutaassıbım,
Mini etek giyene çok bozulur âsabım;
İstanbul'da, Fatih'te tanınmış bir kasabım.
İsterim, karım bilsin sevabı ve günahı;
Mektuplar bekliyorum, rumzum «İmam Nikâhı»!

HAYAT ARKADAŞIM OL — ANKARA
Anamdan bekâr doğdum, yaş geldi kırka vardı;
Çok kızlar: «Evlenelim!» diye bana yalvardı.
Bekârlık çekilmiyor, artık gözüm karardı...
Güzellik ve çirkinlik önemsizdir, sorulmaz;
«Hayat Arkadaşım Ol»! Kızlık, dulluk aranmaz!

KAFADAN KONTAK — BAKIRKÖY
Halen Bakırköy'deyim, az kontakım kafadan;
Yumurtayı pişirsin eşim bana rafadan...
Tramvayla gezelim biz dünyayı dan... dan... dan!...
Beklerim postacıyı, çalsın kapımı tak, tak!
Güzel bir bayan için rumzum, «Kafadan Kontak».

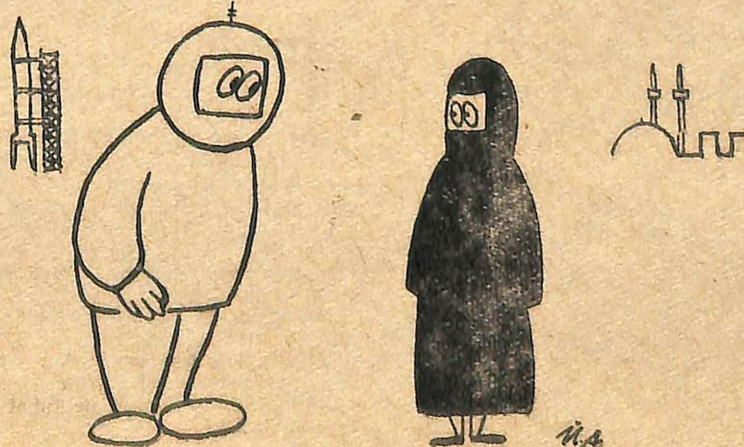
BİR HAYAT ARKADAŞI — ADANA
Alacağım bayanın önemli değil yaşı,
İster olsun on altı, ister geçsin altmışı...
Zararı yok çirkinse burnu, gözü ve kaşı.
Yeter ki, zengin olsun... Mutluluğun bu başı.
Bir gariban arıyor, «Bir Hayat Arkadaşı».

ÇÖPÇATAN'DAN OKURLARA!
«Yeşil Gözlüm», «Orkide», «Hemen Evlenelim mi?»
«Kara Gözlü», «Dişi Kuş», «El Ele Verelim mi?»
«Ateşim Var Külüm Yok» ve «Mon Amour Mon Ami»
Rumuzlu mektupları sahibi lütfen alsın,
Taşra okurları «1 liralık pul» yollasın!

Mukadder ÖZAKMAN

Değişiklik

Sen dul arkadaşına:
— Eskiden, dedi. Erkeklerin hepsi aynıydı. Şimdi öyle değiştiler, öyle değiştiler ki...
— Ne gibi?
— Ne gibi olacak! Sığır veya dana eti yiyenler bön bön bakarlardı. Koyun eti yiyenler münis, kuzu eti yiyenler de saf ve uysal olurlardı...
Arkadaşı:
— Ya şimdikiler?
— Şimdikileri sorma kardeş, dedi. Kapıdan içeri girer girmez saldırmalarından, hepsinin at veya eşek eti yedikleri belli oluyor...

Yazısız

Aldatmış

İstanbul'dan köye dönen oğluna babası sordu:
— Nasıl, dedi, şehiri beğendin mi?
— Eh! Fena değil, dedi oğlan.
— Galata Köprüsü'nden denizi seyrettin mi?
— Seyrettim.
— Kaç para aldılar?
— Senden kaç para almışlardı baba?
— Yirmi lira.
Oğlu, göğsünü kabartarak gerindi ve:
— Ben, aldattım enayileri, dedi. On liradan fazla param olmadığını söyledim. Yuttular...

HAYIR hayır, ne «Beş günde sigarayı bırakma» konferanslarını dinledim, ne de gazetelerde sık sık çıkan sigaranın kansere sebep olduğu yolundaki haberleri izledim. Aslında iki kişilik aileyi meydana getiren eşimle ben ne gazete haberlerine, ne de ilim adamlarının dediklerine önem veririz. Aybaşı gelip de maaşı elimize aldık mı, neye başlayıp, neyi bırakmamız gerektiğini, hazırladığımız bütçeden öğreniriz. Bütçemiz, «Eti bırak!» derse, eti bırakırız, «Sütü bırak!» derse, sütü bırakırız, ete süte yeniden başlamamız için dünyanın bütün ilim adamları ricaya gelse, bütçemiz başlama işareti vermedikten sonra, imkânı yok kimseye uymayız!

Sigarayı bırakmam da aşağı yukarı böyle oldu. Evvelki ay su ve elektrik parası peşpeşe gelince, hemen ardından eşimin hastalığı araya girince, bu aksilikler yetişmiyormuş gibi âniden patlayan lodos fırtınası da kapının camını aşağıya indirince, karı koca ikimiz birden:

— Açığımız büyüdü, dedik. Masrafımızdan epey kısıntı yapmamız gerekiyor.

Âdetimizdir. Fedakârlık isteyen durumlarda önce böyle bir giriş yaparız, sonra da birbirimizin harcamalarını kısmanın yollarını ararız. Eşimden önce davranmak için:

— Bir zaman için sen şu şeyi bıraksana, dedim.

Dedim ama, bırakmasını istediğim şeyin ismini ben de beceremedim. Bırakacak bir şeyi yok ki zavallının. Ruju desek, ruju yok. Berberi desek, berberi yok. Sineması, tiyatrosu hiç yok! Yakalamış benim pantalonu, hasta yatağında hem inliyor, hem dikilecek yerlerini dikiyor.

— Söylesene ayol, neyi bırakayım?

— Hiç canım, dedim, şu pantalonu bırak elinden diyecektim.

— Sen şeyi bıraksan...

Biliyorum, her zaman olduğu gibi yine kafası harıl harıl benim üzerimde çalışıyor.

— Neyi?

— Gazeteyi...

— Bırakamam şekerim! diye bağırdım. Her gün dört gazete alıyordum, bıraktıra bıraktıra sayende tek gazeteye kaldık! Başka bir şey olsa, neyse. Gazeteyi bırakamam!

— İş yerinde çay içmeyi bıraksan?...

— Onu bırakalı yıl oldu!

Berberden taşıt parasına kadar aklına ne geldiyse sıraladı, hepsinin cevabını aldı. Canım sıkılmıştı. Elimi pakete uzatırken, sigarayı hatırladı:

— Sigarayı bıraksan...

Cevap vermeme fırsat kalmadan, hesabını bile yaptı. Günde en az bir buçuk paket içtiğime göre, ayda elli liralık bir tasarruf sağlayacaktık. Bu fikir öylesine sardı ki onu, hesap yaptıkça sigarayı bırakabileceğime daha fazla aklı yattı, aklı yattıkça sigaranın zararlarıyla ilgili yalan doğru bir sürü nutuk attı.

— Yahu bırakayım ama, birdenbire bırakmak ayıp olmaz mı yani? diye kıvırma yolları aradıkça:

— Beni seviyorsan sigarayı bırakırsın, diye üstüme üstüme geliyor.

— Canım, sevmesem evlenir miydim?

— Öyleyse ispat et sevdiğini!

Elimi şakağıma dayayıp düşünmeye başladım. Kendimi sıkarsam, bırakırdım bu mereti! İnsan iradesini kontrolü altına aldı mı, yenemiyeceği güçlük yoktu dünyada! Alt tarafı neydi yani? İii-ra-de! Topu topu üç hecelik bir kelime! Bu kadarcık şeyi de kontrol edemezsek...

Bir sigara yakıp, kararımı müjdeledim eşime:

— Hem bütçeyi düzeltmek, hem seni memnun etmek için bırakıyorum sigarayı!

Kadıncağız sevinçten uçtu, kocasının başarısını haber vermek için eşe dosta koştu. Dolaba baktım, aylık stoktan yirmi paket kalmıştı. Açtım birini, uzandım divana. İlk bir kaç gün irade talimi yapacaktım. «Saatte bir tane içeceğim» dedim mi, altmış dakika dolmadan öleceğimi bilsem ağzıma almayacaktım sigarayı! Onbeş dakikada bir yakmayı mı kafama koydum? Ne bir saniye eksik, ne de bir saniye fazla... Tam onbeşinci dakikada tüttürecektim! Bir kere iradeye esir olmaktan çıkıp, iradeyi esir durumuna getirdikten sonra mesele kalmazdı!

Başladım irademi kontrola. «Yirmi dakikadan önce yakmayacağım!»

Saat karşımda, paket yanımda, sayıyorum. Onaltı, onyedi, onsekiz, ondokuz, yirmi! Tamam. Çakıyorum kibriti!

«Beş dakikadan önce içmeyeceğim!»

«Üç dakikadan önce içmeyeceğim!»

«İki dakikadan önce içmeyeceğim!»

«Bir dakikadan önce içmeyeceğim!»

Otuzbir dakikada beş sigara bitirdim ama, irademi de yarım saat içinde dize getirdim!

En önce güle oynaya sevinçle yanımdan çıkan karım, altıncı sigarayı yakarken ağlamaklı bir yüzle içeri girdi. Elimde kibriti, ağzımda sigarayı görünce:

— Aaa, diye Tarzanvari bir ses çıkardı. Hani sigarayı bırakmıştın ya sen?

İrademi nasıl ehlileştirdiğimi uzun uzun anlattım.

— Demek isteyince içiyorsun, istemeyince içmiyorsun artık?

— Elbette. İnanmazsan saate bak. Şimdi ben bu sigarayı istersem dört saat sonra içeceğim derim. Fakat seni dört saat başımda bekletmemek için, on dakika diyorum. Maksat iradeyi kontrol değil mi? Dört saati de bir, on dakikası da...

Karımın hayran bakışları arasında ,onuncu dakika dolarken çaktım kibriti!

— İstersen, bir deneme daha yapalım. Bu sigarayı da, tam yedi dakikayı bir saniye geçe yakacağım!

Salise kaçırmadan tüttürdüm! İnsan bir şeyi yapacağım deyip de yaptı mı, kendine olan güveni bayağı artıyor .Kadıncağız ağzını açıp baktıkça gösteri üstüne gösteri yapıyorum:

— Canım isterse, bunun tam tersini de yapabilirim.

— Nasıl yâni?

— Yedi dakikada bir sigara içeceğime, bir dakikada yedi sigara bile içerim!

— Sahi mi?

— Valla... İstersen bak.

Biraz zorlandım ama, karıma da mahçup olmadım.

— Ayol bayağı kafana koyduğunu yapan bir adam olmuşsun desene...

— Neden olmayayım canım? Sigara dediğin nedir ki?... Alt tarafı bir alışkanlık. Elini boyuna pakete uzatmazsan, falan dakikadan önce yakmıyacağını kafana koyarsan, zorla içirmezler ya adama! İşte şunu oniki dakikadan önce yakmıyacağım!

Dolaptaki sigara stokundan bir paket daha çıkardım. Eşim:

— Su insanlar bazan ne tuhaf oluyorlar, dedi.

— Neden?

— Kimbilir... Yakıştıramadıklarından mı, kıskançlıklarından mı, başkalarının başarılarını baltalamak için ellerinden geleni yapıyorlar.

Oniki dakika dolduğu için kibriti çakarken sordum:

— Kim kimi çekemiyor?

— Kim olacak, mahallenin bütün erkekleri seni çekemiyor. Sigarayı bıraktığını kimlere söyledimse inandıramadım. Hele Kâmil ağabey, «Senin kocan sigarayı bırakırsa, ben kellemi keserim!» dedi. Öyle gücüme gitti ki...

— Elâlemi boşver. Sen gözünle görüp inandın ya... Gerisi vız gelir bana. İşte şu sigarayı da, tam altı dakika sonra yakacağım!

Karım boynuma atıldı:

— İradeni hep böyle kontrolün altında tutar da, sigarayı bırakırsan kendimi öyle mutlu hissedeceğim ki...

İşinden döner dönmez sigarayı bıraktığımı duyan üst kattaki ihtiyar:

— Duydum, kulaklarıma inanamadım, diye daldı bizim odaya. Tebrik ederim. Nasıl başardın bakayım?

Benden önce eşim atıldı:

— Bütün mesele irade sağlamlığında efendim. İnsan iradesine hâkim olduktan sonra...

İnsanlar böyledir. Başkalarının başarılarını önce çekemezler, başarı kazanıldı mı da sırrını öğrenmeden rahat edemezler.

Sözlerime bir takım hareketler de ekleyip, eşimin bıraktığı yerden ben devam ediyorum:

— Bırakılır efendim. Sigara ağzımızda doğmadık ya... Bütün hüner, irade kontrolünü kaybetmemekte. Canım sigara istedi... Yaksam yakarım. Kimsecikler de ne yapıyorsun demez. Fakat yakmam. Kaç saat sonra yakacağımı kararlaştırmışsam, süresi dolmadan sigarayı elime bile almam! Küçük bir misal: Şimdi saat kaç?

— Beşe on var.

— Tamam. Saat beş olmadan bu sigarayı, dünya bir araya gelse gene de bana kimse yaktıramaz!

Saatin gongu vururken, çaktım kibriti!

— Valla bravvo, dedi ihtiyar. Bunu bir daha yapabilir misin?

— Ohoo, dedim, sabahtan beri yapa yapa tam üç paket sigara bitirdim. İstediğin kadar da yaparım daha.

Seslendi damadına. Damat geldi, irade gücüne hayran kalıp, konu komşuyu dâvet etti, ben de bıkmadan üşenmeden her gelene bütün detaylariyle, bütün örnekleriyle sigarayı kendime nasıl mahkûm ettiğimi yaka söndüre gösterdim.

Geride hayranlık duydukları bir irade ilâhı bırakıp gittiler. Tam sekiz saat başarıyla bırakmıştım sigarayı. Fakat nedense, benim sigarayı bırakmam, karıma pek tesir etti. Dolaptaki sigaraları saydı, bir takım hesaplar yaptı, sonra da:

— Ayol eskiden günde bir buçuk paket içerken, sigarayı bıraktığın şu sekiz saatlik sürede, tam dört paket sigara bitirmissin! Oldu olacak en iyisi, sen yeniden sigaraya başla! diye dayattı. O gün, bu gün sadece karımı kırmamak için tütün kullanıyorum.

Vedat SAYGEL

— Sen de erkekleri uyar, ayol!... Bu bir insanlık borcu!

Akbaba

SAHİBİ :
Ergin Ortaç
Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap
Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Sekreter: Selâmi M. Yurdatap
İLÂN FİATI : Kapak içi, santimi 25 lira, iç sayfalar 40 liradır.
Fiatı : 100 kuruştur.

Milletler Gülüyor

İdeal damat

Mösyö Durand kızını evlendirmeyi arzuluyor fakat bu konuda son derece titiz davranıyordu. Biricik kızını tam anlamıyla, ahlâk sahibi dürüst bir gence vermek istiyor, aksilik bu ya, her erkekte de bir kusur buluyordu.

Dâvet edildiği bir toplantıda rastladığı gençlerin konuşmalarını, davranışlarını saatlerce izledikten sonra, en kibar bulduğu delikanlıyla dost olup, ağzını aramağa başladı:

— Bir sigara almaz mısınız mösyö?

— Teşekkür ederim, içmiyorum. Sigara, kalb için iyi değildir!

— Güzeeel. Şu halde büfeye geçelim de, birer kadeh viski içelim.

— Alkollü içkileri sevmem mösyö. Alkol, mide için iyi değildir.

— Pek güzel. Öyleyse gelin, küçük bir poker çevirelim.

— Mersi mösyö. Mazur görün, oynayamam. Kumar, ahlâk bozukluğunun birinci basamağıdır!

Aradığı damadı bulduğunu anlayan mösyö Durand:

— Siz harikulâde bir insansınız! diye bağırdı. Çok hoşuma gittiniz. Buyrun kartvizitimi... Yarın akşam bize gelmek lûtfunda bulunursanız, sizi kızımla tanıştırırım!

Genç adam başını sallayarak:

— Çok teşekkür ederim mösyö, dedi. Ama ne yazık ki, bu teklifinizi de kabul edemiyeceğim. Zira genç bir kızla sevişmek insanı yorar, yorgunluktan da çeşitli hastalıklar doğar!

— Ayol, bu ne hal böyle?...
— Hiiiç... Sevgilim seyahatten döndü de!..

Kolaylık formülü

İlk defa gittiği köyü dolaşıyordu. Küçük bir villânın önünden geçerken, durdu. Ev sahibi olduğu anlaşılan temiz giyimli bir adam, küçücük bir tırnak makasıyla çitleri buduyordu.

Yanına sokulup, merakla sordu:

— Kuzum, bu küçücük makasla ne yapıyorsunuz?

Adam işini bırakmadan cevap verdi:

— Gördüğünüz gibi, çitleri buduyorum!

— Tırnak makası yerine büyük bir makas kullansanız daha kolay olmaz mı?

— Kolay olur ama, enteresan olmaz.

— Neden?

— Güçlükleri seven bir insanım da ondan!

Yabancı, ev sahibiyle konuşurken, boks elvidenleriyle bahçede sebze ayıklayan bir kadına gözleri ilişti:

— Peki, karınız ne yapıyor orada? diye sordu.

— Görmüyor musunuz, bezelye ayıklıyor!

Şaşkınlıktan ağzı açık kalan yabancı:

— Affedersiniz, diye mırıldandı. Belki sorumu pek kaba bulacaksınız ama, merak ettim; ikinizin de bu derece garip zevkleri olduğuna göre, canınız istediği zaman nasıl sevişiyorsunuz?

Adam işini bırakıp, cevap verdi:

— Haa bakın, mesele gelip sevişmeye dayandı mı, ikimiz de güçlükten hoşlanmayız. Şu iki ağacın arasına bir hamak kurar, çıkarız üstüne, ayakta sevişiriz!

Tuzak

Duraktaki taksinin yanından geçen bir başka taksinin şoförü başını uzatarak:

— Arkadaş, sen hiç arkana bakmaz mısın? dedi.

Sıra bekleyen taksinin şoförü, rahatlıkla sordu:

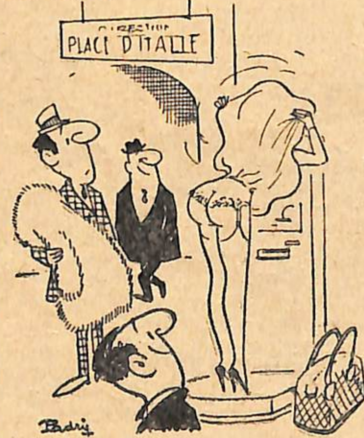
— Ne varmış arkada?

— Şişkin bir cüzdan!... Kimbilir hangi zavallı yolcu düşürdü.

— Yok canım, dedi öbürü. Yolcu falan düşürmedi. İçinde metelik bulunmayan o cüzdanı, avanakları kandırmak için ben bırakıyorum.

— Eee, milleti kandırmakla eline ne geçiyor?

— Cüzdanı koyacağın yere bağlı arkadaşım, dedi duraktaki taksinin şoförü. Şöyle görünür bir yere bıraktım mı, arabaya hücum eden müşterilerden elime, normal hasılatın dışında günde en az, yüz-yüzelli frank da fazladan geçiyor!

— Kaç kilo geldiğimi başkaları görmemeli!

— Muhakkak sen Renato'sun, çünkü Marko böyle bir şaka yapınca ellerini gözlerimin üstüne koymaz!...

Beterin beteri

Küçük Jan, sınıfın en kötü öğrencisiydi. Babası:

— Otuzuncu olmaya utanmadın mı? diye sordu.

— Bırak baba, diye cevap verdi çocuk. Gene şansımız varmış...

— Bu yüz kızartıcı duruma, utanmadan bir de şans diyorsun öyle mi?

— Elbette şans! Ya sınıfta kırk kişi bulunsaydı?...

Değeri yok ama...

Portföyünü çaldıran İsrailli, gazetelere şu ilânı verdi: «İçinde nüfus cüzdanım, aile fotoğraflarım ve nakit bin dolarım bulunan portföyümü çaldırdım. Nüfus cüzdanımla fotoğrafları, hırsıza bağışlıyorum. Hattâ, hoşuna gittiyse, portföy de onun olabilir. Sadece içinde bulunan bin dolarımı, aşağıdaki adrese göndermesini rica ediyorum.»

— Ooo!... Çok geniş hayâliniz var maşallah!

Kolayı bulundu

Doktorun telefonu çaldı ve bir kadın sesi:

— Rica ediyorum çabuk geliniz doktor, diye yalvardı. Oğlum patates ezeceğinin düğmesini yuttu!

Doktor çabucak hazırlandı, çantasına gerekli ilâç ve âletleri aldı, tam kapıdan çıkmak üzereyken çalan telefonda aynı kadının sesi:

— Rahatsız olmayınız doktor, dedi. Gelmenize lüzum kalmadı. Patatesleri ezmekten vazgeçtim!

İktisat

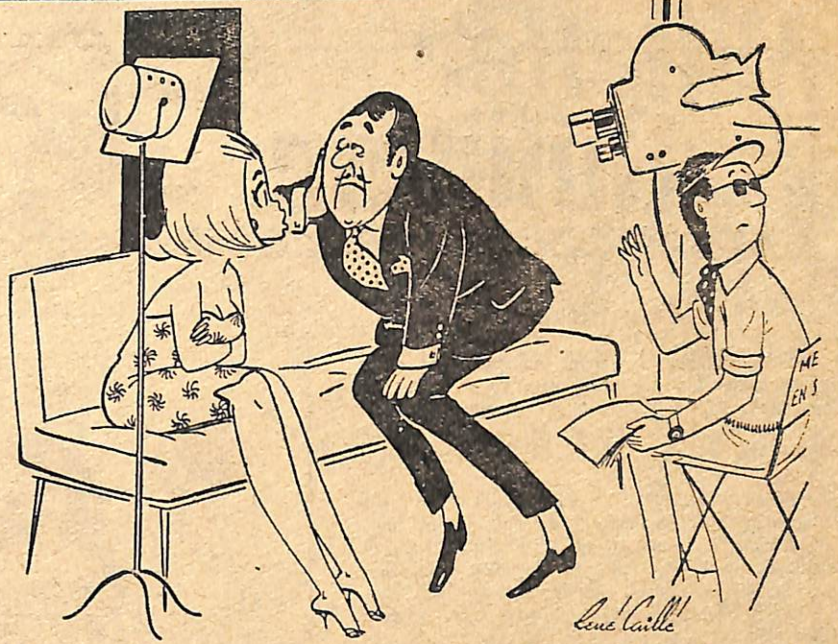
Chartres katedrali önüne gelen iki İskoçyalıdan biri:

— Katedralin içerisini ben gezerim, dışarsını sen... dedi. Böylelikle hem vakitten, hem nakitten kazanmış oluruz!

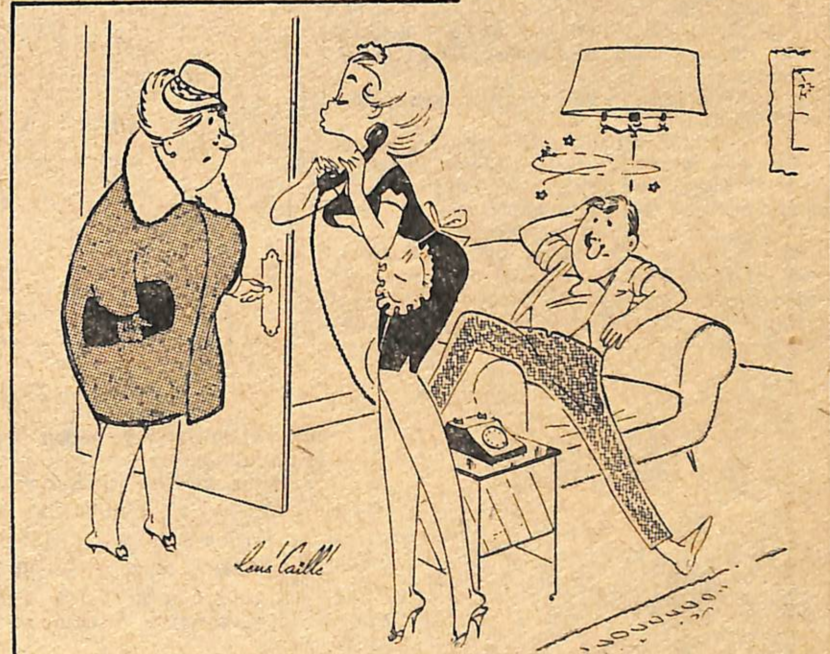
Dünya Karikatürleri

— OĞLUM, EN SON MODA KADIN İÇ ÇAMAŞIRLARINI ANCAK BU MESLEKTE ÖĞRENEBİLİRSİN !..

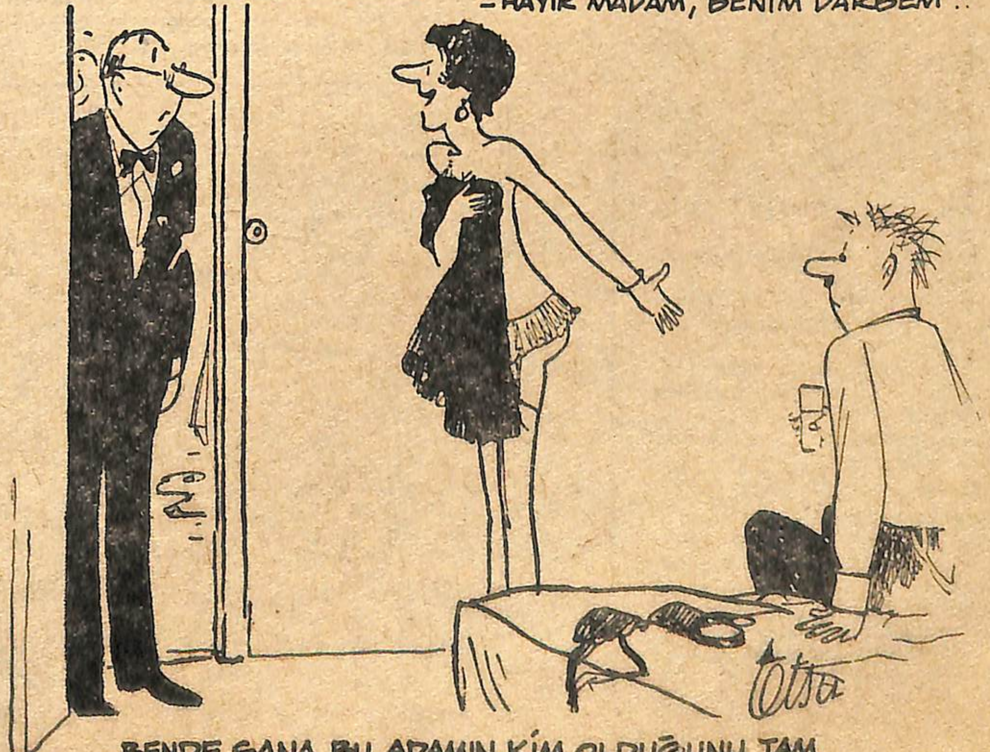
— ROLÜMÜ ELDE EDEBİLMEK İÇİN PRODÜKTÖRE AVANS VERDİM. YA SİZ NE YAPTINIZ ?..

— BİR TELEFON DARBESİ Mİ SENİ BU HÂLE KOYDU ?
— HAYIR MADAM, BENİM DARBEM !

YAZISIZ

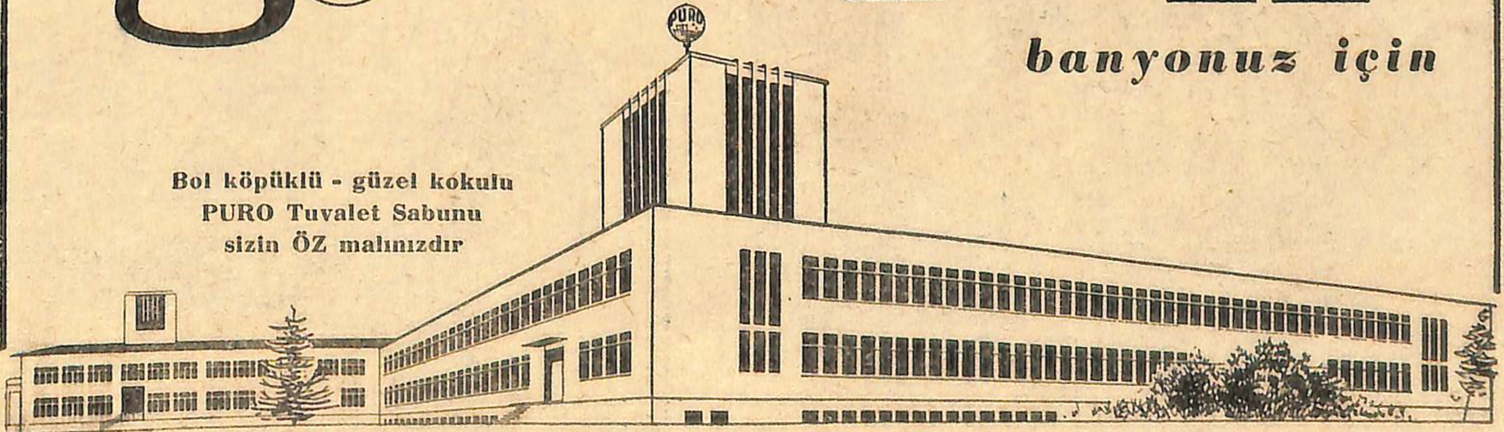
— BENDE SANA BU ADAMIN KİM OLDUĞUNU TAM SORMAK ÜZEREYDİM...

Terkibinde krem hassaları ve özel kimyasal karışım G-11 bulunan **PURO**, piyasada satın alabileceğiniz en iyi tuvalet sabunu ve en pratik güzellik müstahzarıdır. 14 günlük **PURO** GÜZELLİK METODUNU mutlaka deneyiniz. **PURO** cildinize bir kadife yumuşaklığı, teninize bir çiçek tazeliği verir.

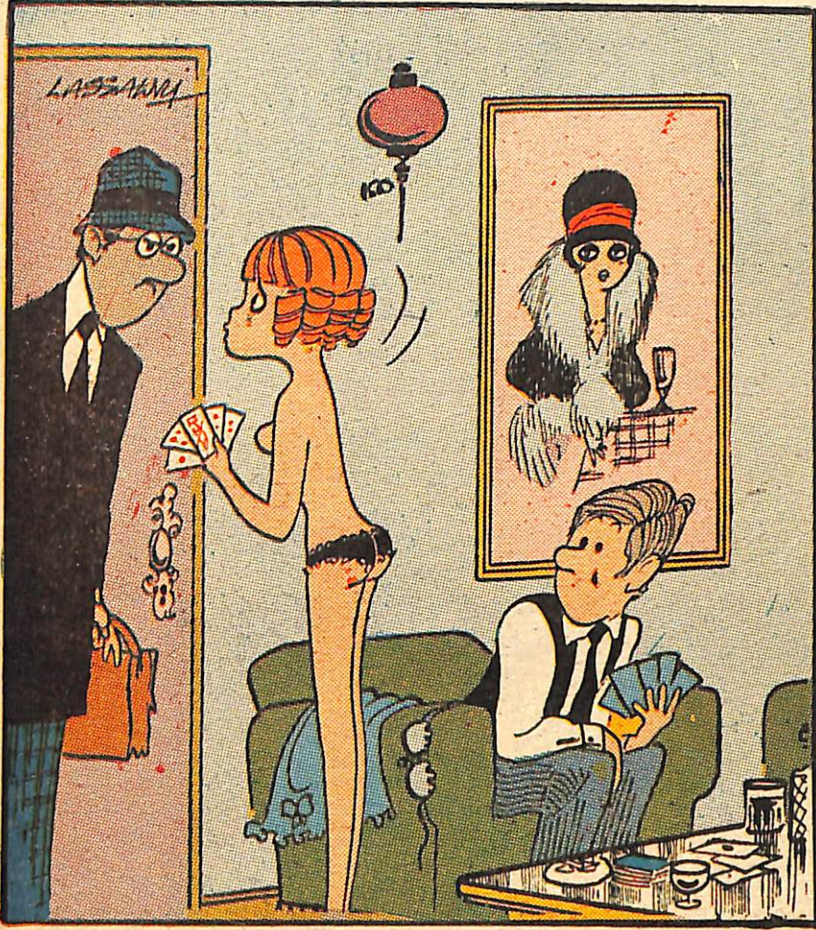
güzellik

banyonuz için

(Yeni Ajans: 0502 — 26)

Akbaba

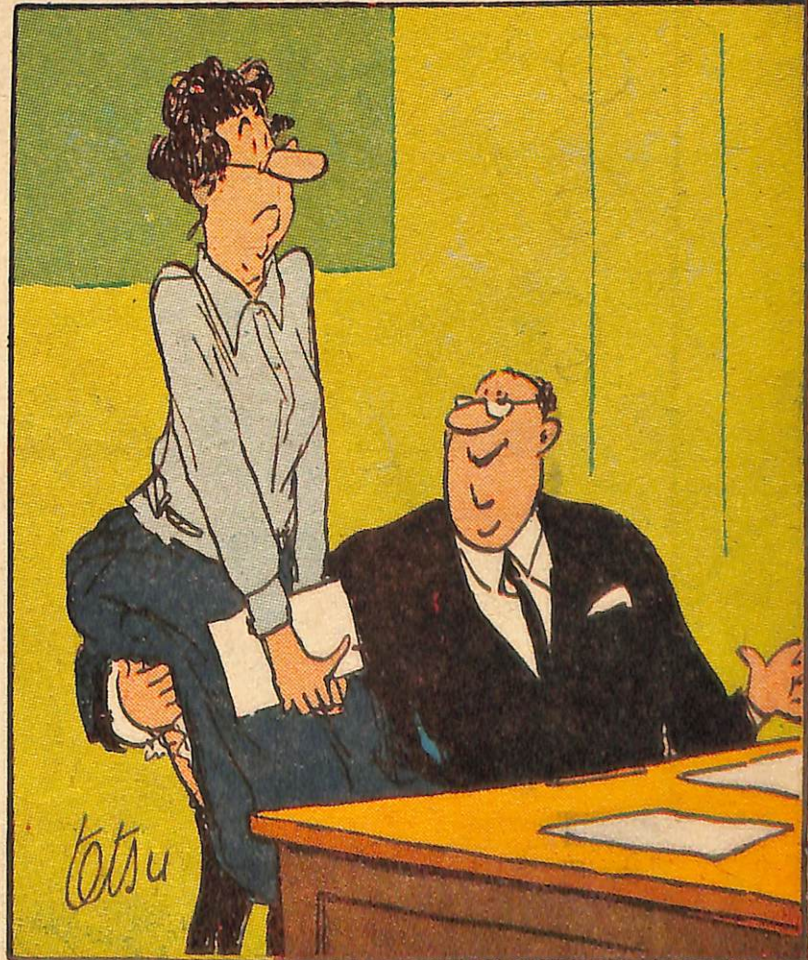
— ARKADAŞIN POL 'İLE POKER OYNUYORUZ.
AMMA EMİN OL, SENİN PARANLA OYNAMIYORUM'..

— BIRAK ÇAMAŞIR MAKİNASINI CANIM. ELLE
YIKANAN ÇAMAŞIRIN TADI BAŞKA !..

— BOŞUNA GİRME ... BEN BÖYLE GİRDİĞİM
HALDE YİNE İŞ ÇIKARAMADIM !..

— SÖYLEYİN BAKALIM MATMAZEL, NE KADAR
ZAM İSTİYORSUNUZ AYLIĞINIZA ?..